NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa. Ont.
K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
OCT 30 1979
NEWSPAPER SECTION
JOURNAUX

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 42 (1549) 1979 — NELJAPÄEVAL, 18. OKTOOBRIL — THURSDAY, OCTOBER 18 — XXX aastakäik

LIGI 1000 KANADAST ÜHISLENDUDEGA STOKHOLMI

Kanada eestlaste osavõtt Ülemaailmsetest Eesti Päevadest Stokholmis näib kujunevat väiksemaks kui loodeti. Kuigi andmed on esialgsed, näib ühislendudest osavõtjaid olevat umbes tuhat kui arvestades hilinejatega ja võimalike väiksematest keskustest.

„Põhjakotka" ühislennule on seni registreeritud üle kahe lennukitäie, umbes 400. Kiwi reisibüroo arvestab 200 reisijaga ja ühe reisiagendi kaudu on teoksil veel lend umbes 200-le, kes lähevad peamiselt külastama okupeeritud Eestit, kuid osalt võtavad ka osa Esto '80 pidustustest.

Kahtlematult paljud reisivad eraviisiliselt ja nende arvu on raske selgitada. Pidustusteni Stokholmis on aega veel umbes 8 kuud ja praegu veel kõneldakse ja kaalutakse ilma otsust tegemata.

Kolmapäeval, 10. oktoobril peeti Eesti Päevade Põhjakotka '80 lennutoimkonna koosolek, kus tutvuti üksikasjaliselt eelregistreerimiste tulemustega lennu ja hotelli tubade reserveerimiste osas. Kohti on kinnipandud rohkem kui 2 lennukit suudavad kanda. Juhul kui eestlaste osas reisijaid juurde ei tule, täidetakse 3 lennukist puuduv osa skandinaavlastega reisibüroo poolt. Lennu toimkond soovitab kaasmaalastel oma otsused sõiduks väga kiiresti langetada.

Lawson reisibüroo poolt kinni pandud Hotell „Domuses" on toad peaaegu kõik võetud. Saada on veel 8 kahe inimese ruumi. Hotell „Frescat'is" on rohkem tube saadaval. Kõik toad on kahele inimesele ja toa hind $36.00. Selle hinna sisse kuulub kerge hommikusöök.

Lennutoimkonna poolt on reserveeritud piiratud arvul 2, 3 ja 4 inimese tube Stokholmi kesklinnas asuvas hotellis „Oden". Igas toas on pliit, külmutuskapp ja sööginõud.

Hind on 2-he inimese toas $31.00 isikult, 3-toas $25.00 isikult, 4-toas $22.00 isikult. Hotell „Oden" asub sobivas asukohas kõigile Eesti Päevade üritustele ja on sobivam perekondadele ja isikutele kes soovivad grupis tube võtta. Kõikides hotellides tuleb teha osaline sissemaks detsembri alguseks. Hotell „Domuse" ja „Freskati" osas reserveerida otseselt P. Lawson reisibüroos. Hotell „Odeni" informatsiooniks ja reserveerimiseks helistada lennutoimkonna liikmele Elna Kunglale 282-8833 või P. Lawson reisibüroole.

Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas andis välja esimese Eesti Päevade teatelehe „ESTO '80 Kanada Reporter" mis on kõigile „Põhjakotka '80" lennule registreerinuile välja saadetud P. Lawsoni reisibüroo poolt. Teine number ilmub novembris ja käsitleb Eesti Päevade pääsmeid, ringreise ja hilisemaid teateid „ESTO '80"st. On võimalik, et korraldamisele tuleb ka nädalane ringreis Soome, kui selleks on küllaldaselt soovijaid. Kavas on korraldada informatsioonikoosolek kõigile „Põhjakotka '80" lennust osavõtjaile novembris

Kaks bussitäit osavõtjaid on registreerunud 2-nädalalisele ringsõidule Saksamaale, Austriasse, Itaaliasse, Shveitsi, Hollandisse ja Taani. Tõenäoliselt Norra-reisist võtab osa bussitäis. Registreerinute hulgas on isegi osavõtjaid luksuslikust „Vikingite Crousest".

Kaasmaalastel palutakse helistada „Põhjakotka '80" ühislennu asjus P. Lawson Reisibüroole 862-8187 või kõigis ESTO '80 puutuvates küsimustes informatsiooniks Põhjakotka '80 lennutoimkonnale: Tõnu Tõsine 766-7409, Vally Johanson 494-3147, Leo Puurits 233-7845, Lia Orav 431-6469, Gunnar Mitt 767-7065, Jüri Ramjalg 231-2181, Elna Kungla 282-8833, Jaanus Marley 690-0714.

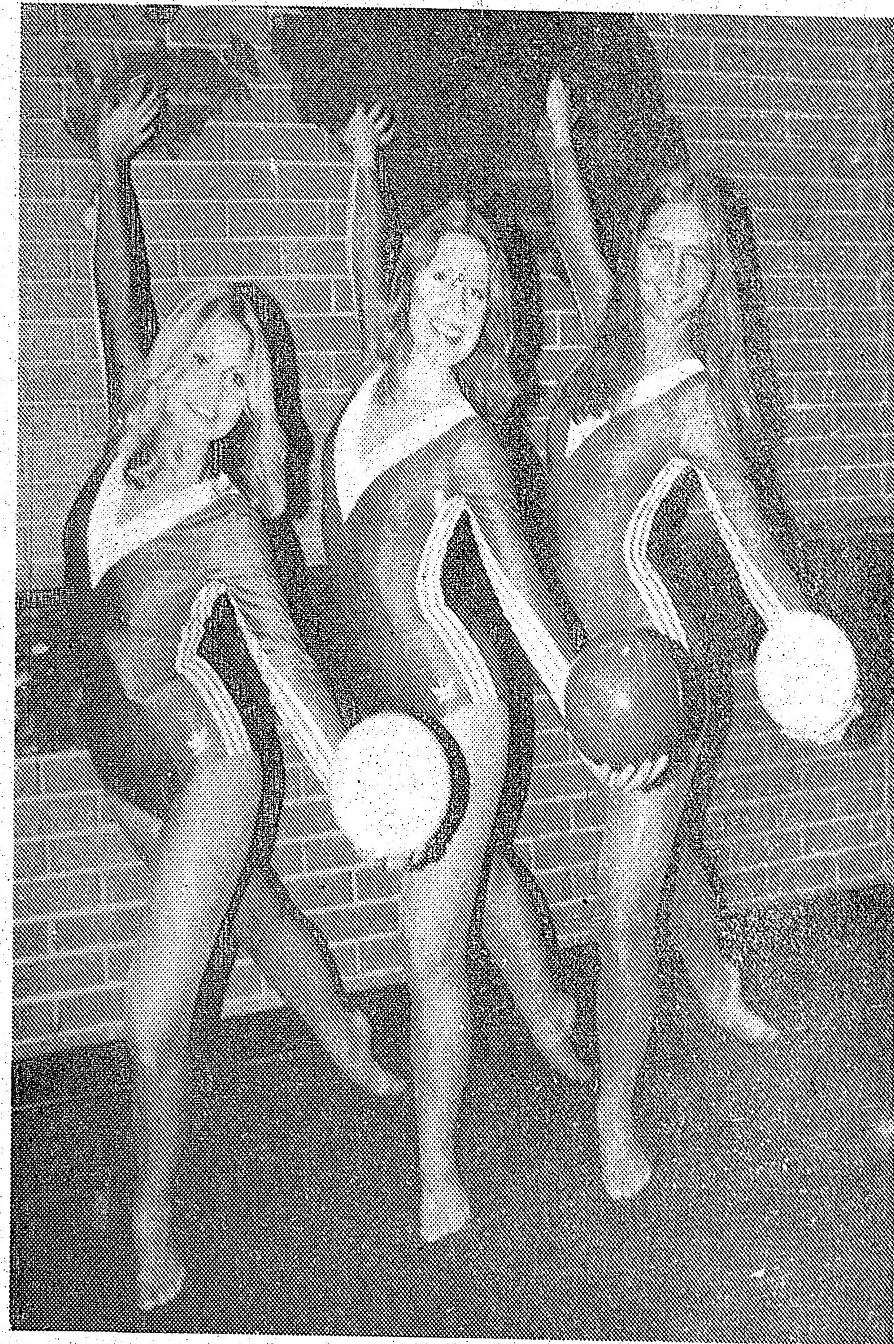

Kalev-Estienne võimlejad alustasid harjutusi esinemiseks Esto '80 pidustustel Stokholmis. Pildil eliitvõimlejad Susanne Mihkelson, Kim Milligan ja Anne Kungla, kes võtnud osa ka eelmistest Ülemaailmsetest Eesti Päevadest. Foto — Elna Kungla

UUES TRÜKITEHNIKAS

Tänane „Meie Elu" ilmub uues välimuses, nagu tähelepanelik lugeja on ehk isegi märganud. See on kergelt moderniseeritud „Meie Elu", kuigi ta on endine „Eestlaste Ajaleht Paguluses", mis on lugeja ette ilmunud nüüd juba ligemale kolmekümne aasta jooksul.

Kõigepealt on moderniseeritud lehe „Pea" — „Meie Elu" ja kirjastus ainult loodab kasuks lehe välimusele. Lehe pea kõrval kahelpool trükitud lehe ametlikud andmed on kantud teisele küljele ja sellega rohkem ruumi antud olulistele esikülje uudistele. Kuid need on vähem olulised muudatused.

Suuremaks muudatuseks on, et leht on ühe (1) tolli võrra kõrgemas formaadis ja annab 1 veerutolli võrra rohkem tekstiruumi ja lisab 8-küljelisele lehele kokku 48 veerutolli ja 10-küljelisele lehele 60 veerutolli tekstiruumi. Kui leht ilmuks igal nädalal 8-küljelisena, siis annab see üks maagiline veerutoll tervelt 21,89 lehekülje võrra uut tekstiruumi juurde aastas. See on kindel võit lehele tema alalise ruumipuuduse juures ja ka kindel võit lugejale.

Kuid ka see ei ole ainus muutus „Meie Elu" ilmes. Pöörates „Meie Elu" lehekülgi, on koheselt selge et ka lehe lugemisselgus on võitnud selgema trüki tõttu. Eriline võit on aga piltide ja fotode selgus mis senise trükitehnika juures andis mõnigikord soovida. Trüki selgus omab erilise tähtsuse, sest see teeb lugemise kergemaks ja sellega ka kiiremaks.

Mis on need muutused paremuse poole võimaldanud? Lehe väljaandjana Eesti Kirjastus Kanadas juhatus on aastaid kaalunud uusi trükitehnilisi võimalusi. Nüüd on Kirjastus lõpuks langetanud otsuse üle minna senise kiirpressi pealt offset trükile. Kiirpressil kandus lehekülje tekstipilt paberile tinalaos kokkumurtud leheküljelt. Offset trüki juures kandub tekstipilt leheküljest tehtud metallplaadilt paberile. See tehnika silmnähtavalt stabiliseerib lehekülje positsiooni rotatsioonis (trükimasinas), võimaldab ühtlaseks reguleeritud värvivoolu plaadile ja tulemuseks ongi „Meie Elu" uus jo loetavam nägu, mis tohiks heakskiidu saavutada ka meie kõikide lugejate poolt.

„Meie Elu" on oma formaati kolmekümne aasta jooksul muutnud ainult ühe korra. Siis suurendati lehe väiksem stardiformaat suurema peale nagu see on ilmunud kuni eelmise numbrini. Seekordselt toimub siis järjekordne suurenemine tingituna trükitehnilistest võimalustest. Olenevalt rotatsiooni trükipaberist on leht trükitud ka raskemal paberil, mis soodustab loodetavasti lehe lugemist ja käsitamist.

Lehe sisulises osas ei toimu muudatusi, kuigi toimetus üha püüdleb paremuse poole, mida nüüd võimaldab lehe suurenenud trükiruum. Seekordne „Meie Elu" ilmub värvilises peakujunduses ainult selleks, et märgistada üleminekut uuele trükitehnikale.

Olgu märgitud, et enne „Meie Elu" on offset trükile üle läinud rida etnilisi lehti heade tulemustega. Üksikud neist on üle läinud ka uuele ladumissüsteemile kompuutermasinate abil. Ometi nõuab elektrooniliste masinate soetamine tunduvaid investeeringuid ja suurem osa etnilisi lehti on pidanud leppima ainult offset trükiga ja jatkavad teksti ladumist senistel „Linotype" masinatel, nagu see nüüd toimub edasi ka „Meie Elu" juures.

EESTI KIRJASTUS KANADAS

USA eriline löögiüksus Kariibi meres

Selleks, et takistada Kesk-Ameerika ja Kariibimere saarte riikide ülevõtmist ja kommunistlike terroristide sisseimbumist naabermaadesse moodustati USA mereväe eriline löögiüksus, milline patrullib Kariibi meres ja aitab väikeste riikide piirivalvet, et takistada Kuuba laagrites väljaõpetatud terroristide sisseimbumist naabermaadesse.

Pentagonist märgiti, et löögiüksusesse kuulub ligemale tosin USA sõjalaeva, millised on Kariibimeres manöövritel ja väljaõppel ööl ja päeval. USA annab selle piirkonna riikidele patrull paate ja vajalikke relvi ning töötab koostöös selle piirkonna riikide piirivalvega.

T. E. AIANDUSKLUBI
neljapäeval, 25. oktoobril kell 8 õ.
Eesti Majas
loeng Hilja Jukkum
„MAITSEROHELISE TARVITAMINE ja SÄILITAMINE!
KÕIK TERETULNUD!

KONTSERT * BÜROO
EKK
KONTSERTSARI 1979/80
1. ÕNNE LAIKVE — sopran
PETER PAUL LÜDIG — klaver
4. nov. kl. 4.30
Hart House, Muusikaruum
2. HELVE SASTOK — pianist-komponist
9. märtsil, 1980
3. „KARTULI RAHVAS" — miimika-teater
13. aprillil
4. (Teatatakse hiljem)
Seeria pääsmed — $18.00, pensionärid $15.00 ja õpilased $10.00
Eelmüügil Kunstitares, Eesti Majas — ruum 203
Õnne Laikve kontserdi pääsmed $5.00

Eesti Invaliide Toetav Naisring Torontos
MOENÄITUS
Mängib G. Iltali orkester.
KOHVILAUD ☆ LOTERII
Pühapäeval, 28. oktoobril kell 3 p.l. Toronto Eesti Majas
Pääse $5.00
Piletite ettetellimine tel. 282-5883 ja 694-4237.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
JUUBELI-AASTA MUUSIKAÕHTUTE SEERIA
pühapäeval, 28. okt. kell 6 õ.
GERANY VIINALASS — viiul, CHARLES KIPPER — klaver
Kavas: Bruch, Corelli, Raff j.t.

AKADEEMILINE KODU KORRALDAB
MARDIPEO
Reedel, 19. oktoobril 1979 Tartu College'is.
ESIMENE AUHIND $100.00

Joann Saarniidu kunstinäitus
TORONTO EESTI MAJAS
3-4 NOV.
AVATUD 12-9 õ.

EKKT
XXIV AASTANÄITUS
21. OKT.—28. OKT. 1979. A.
Peetri kiriku näitustesaales, pühapäeviti 2.—10., neljap., reede ja laupäev 6.—10. õhtul. Mt. Pleasant Rd.—Roehampton Ave. (Eglinton E. lähedal)
Avab härra HARALD TEDER

Toronto Eesti Seltsi 30. AASTAPÄEVA PIDU
20. oktoobril 1979 algusega kell 19.00 Toronto Eesti Majas, 958 Broadview Ave.
Eeskava — AVO KITTASK
EINELAUD — BAAR
Tantsuks mängib G. Iltali orkester.
Pääsmete hind $6.00. Laudade ettetellimine T.E.S. juhatusliikmete kaudu: hr. A. Veedla tel. 757-7763, pr. L. Pajur tel. 698-1160 ja neljapäeva õhtuti Toronto Eesti Majas.

UUENDAGE „MEIE ELU" TELLIMINE UUEKS AASTAKS.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h. -5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l. Tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse: 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri- ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25 Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

Üksiknumber —.50¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Balti apell

Nõukogude Liidu valitsusele
Saksa Föderatiivse Vabariigi valitsusele
Saksa Demokraatliku Vabariigi valitsusele
Atlandi Hartale allakirjutanud maade valitsustele
ÜRO peasekretärile hr. Kurt Waldheimile

Nõukogude õigusteadus käsitab rahvuslikku sõltumatust kui rahva võimulolekut, tema poliitilist vabadust, täielikult oma saatuse korraldamise reaalset võimalust, eelkõige suutlikkust ennast ise juhtida, sealhulgas omaette riigiks eraldumist ja moodustumist. Rahvuslikku rippumatust iseloomustab rahva poliitiline, territoriaalne, kultuuriline ja keeleline iseseisvus, mis kujutavad enesest täielikult suveräänseid õigusi rahvuse mainitud sotsiaalelu aladel, sest nõnda tagatakse nende enamvähem täielik avaldumine.

Rahvuslikku suveräänsust ei saa suurendada ega vähendada, seda võib üksnes kaotada ja taastada.

1919 tunnustas Lenin Venemaa impeeriumist eraldunud Eestit, Lätit ja Leedut de facto. 1920. aastal sõlmis Nõukogude Venemaa nende riikidega rahulepingud, mis tähendas Baltimade tunnustamist Venemaa poolt de jure. Lenin ütles Nõukogude valitsuse nimel igaveseks lahti pretendeerimisest Eestile, Lätile ja Leedule. Kuid 19 aastat hiljem sõlmisid Stalin ja Hitler sobingu nende riikide iseseisvuse vastu. Käesoleva aasta 23. augustil täitub 40 aastat nn. Molotov-Ribbentropi pakti allakirjutamisest, mille elluviimine tähendas Eesti, Läti ja Leedu iseseisvuse lõppu.

23. augustil 1939 sõlmiti Saksa riigi ja N. Liidu vahel mittekallaletungileping. Selle juures kuulus täiesti salajane täiendprotokoll Ida-Euroopa jaotamisest nn. huvisfäärideks. N. Liidu välisasjade rahvakomissari Molotovi ja Saksamaa välisministri Ribbentropi vaheliste konfidentsiaalsete läbirääkimiste objektiks olid Soome, Eesti, Läti, Leedu, Poola, Bessaraabia ja Põhja-Bukoviina. Lisaklausli mõte seisnes selles, et Soome, Eesti ja Läti saatuse võtaks enda hoolde N. Liit, aga Leedu saaks endale Saksa riik.

28. septembril 1939 sõlmiti sõpruse- ja piirileping N. Liidu ja Saksamaa vahel. Selle leppega muudeti 23. augusti salajast lisaprotokolli nõnda, et Leedu „usaldati" N. Liidule, välja arvatud ala Shishupe paremal kaldal, mille Saksa armee pidi okupeerima eriaktsiooniga.

15.—17. juunini 1940 teostas Punaarmee Nõukogude valitsuse käsul eriaktsioonid Leedu, Läti ja Eesti territooriumeil. Vallutati ka see Leedu ala, mis Stalini ja Hitleri lepingu põhjal pidi Saksa armee poolt liidetama Saksamaaga.

10. jaanuaril 1940 kirjutasid Saksamaa suursaadik dr. von Schulenberg ühelt poolt ja NSVL Rahvakomissariaatide Nõukogu esimees Molotov teiselt poolt alla uuele salaklauslile, milles müügiobjektiks sai mainitud Leedu ala. Saksa valitsus loobus N. Liidu kasuks alast lääne pool Sheshupe jõge rahalise kompensatsiooni eest 7,5 miljoni kulddollari suuruses summas, mis oli 31,5 miljonit Saksa marka.

Molotov-Ribbentropi pakt osutus vandenõuks ajaloo kahe suurima türanni Stalini ja Hitleri vahel, mis oli sihitud rahu ja inimlikkuse vastu ning vallandas Teise Maailmasõja. Me peame 23. augustit häbipäevaks.

14. augustil 1941 kirjutasid USA president Roosevelt ja Inglismaa peaminister Churchill alla nn. Atlandi Hartale, mis koosnes 8 punktist. Harta II punkt ilmutab, et USA ja Inglismaa „ei soostu mingite territoriaalsete muudatustega, mis pole kooskõlas asjaosalise rahva vabalt väljendatud sooviga". Punkt III: „Nad austavad kõigi rahvaste õigust valida ise oma eluks valitsemisvorm, nad püüavad taastada nende rahvaste suveräänsust ja enesemääramisõigust, kellelt need on vägivaldsel teel võetud." 24. septembril 1941 ühines Hartaga N. Liit.

Nõukogude deklaratsioonis oli öeldud: „N. Liit oma välispoliitikas ... hakkab juhinduma rahvaste enesemääramisprintsiibist. N. Liit tunnustab iga rahva õigust riiklikule iseseisvusele ja territoriaalsele puutumatusele, õigust sisse seada seesugust ühiskondlikku korda ja valida sellist valitsemisvormi, mida ta peab otstarbekamaks ja hädavajalikumaks oma maa majandusliku ja kultuurilise õitsengu kindlustamise eesmärgil."

Tasub meenutada, et vastavalt rahvusvahelisele õigusele pole rahvaste enesemääramise teostamine võimalik, kui seesuguste rahvaste territooriumeil asuvad okupatsiooniväed. Seda on rõhutatud ka leninliku Rahudekreedis, milles öeldakse, et kui rahvusele „ei anta õigust vabaks hääletamiseks, viimata välja ühendava või üldse tugevama rahvuse vägesid, tuleb vähimagi kahtluseta selle rahvuse riikliku eksisteerimise vormi küsimuse puhul otsustada, et tema ühendamine tähendab anneksiooni, s.o. vägivaldset alistamist".

29. septembril 1938 sõlmitud kurikuulsa Müncheni leppe tagajärjed, mille otseseks faktiks oli Saksamaa sõjaline kallaletung, likvideeriti. Saksa FV valitsus tunnistas Tshehhoslovakkia avaliku arvamuse survel Müncheni sobingu kehtetuks selle allakirjutamise hetkest.

Kuid Molotov-Ribbentropi pakt on senini ilmselt säilitanud juriidilise jõu. Me arvame, et maailma üldsuse vaikimine mahitab möödaniku, praegusi ja tulevasi agressoreid.

Me pöördume:

— N. Liidu valitsuse poole palvega avaldada Molotov-Ribbentropi pakti täielik tekst ja kõik selle salajased lisaprotokollid. Meenutame, et Rahudekreet deklareeris Nõukogude valitsuse lahtiühtlemist saladiplomaatiast. Samas palume kuulutada Molotov-Ribbentropi pakt kehtetuks selle allakirjutamise hetkest alates;

— Saksa FV ja Saksa DV valitsuste poole palvega avalikult tunnistada Molotov-Ribbentropi pakt kehtetuks selle allakirjutamisest saadik, ja abistada N. Liidu valitsust kõnealuse pakti tagajärgede likvideerimisel — viia Baltikumi territooriumilt välja võõramaised väed. Selle ülesande teostamiseks tuleks luua N. Liidu, Saksa FV ja Saksa DV komisjon Molotov-Ribbentropi pakti tagajärgede likvideerimiseks;

— Atlandi Hartale allakirjutanud maade valitsuste poole palvega, et nad oma moraalse vastutuse tasemel mõistaksid otsustavalt Molotov-Ribbentropi pakti ja selle tagajärjed hukka. Meenutagem, et vastavalt rahvusvahelisele õigusele ei loeta siseasjaks seesugust tegevust, mis oma olemuselt ja suunitluselt kujutavad ohtu rahule ja julgeolekule ning tallavad jõhkralt jalge alla üldtunnustatud rahvusvahelised normid. Rahvaste ja rahvuste enesemääramise printsiip eeldab kolonialismivastases võitluses iga vormi ja meetodi õiguslikkust, kuna kolonialism on rahvusvaheline kuritegu. Sellega seoses on vabadusliikumise rahvusvaheline toetamine õiguslik. Veelgi enam, vastavalt Rahvusvahelise Õiguse Printsiipide Deklaratsioonile on iga riik kohustatud kaasa aitama ühistele ja iseseisvatele pingutustele rahvaste võrdõiguslikkuse ja enesemääramise printsiipide teostamiseks;

— ÜRO peasekretäri poole meenutusega, et see rahvusvaheline organisatsioon on järeltulija Rahvasteliidule, mille liikmeteks enne „eriaktsioone" olid Eesti, Läti ja Leedu. Sellepärast lasub Teil juriidiline vastutus nende maade saatuse pärast.

Me palume tõstatada ÜRO Assamblee lähimal istungjärgul küsimus Molotov-Ribbentropi pakti tagajärgede likvideerimise kohta. Meenutame, et rahvuse enesemääramise printsiip on lülitatud tänapäeva rahvusvahelisse õigusse. See toimus rahvuste enesemääramise printsiibi sissevõtmise tulemusel seesugustesse tähtsatesse rahvusvahelistesse dokumentidesse, nagu ÜRO Põhikiri (§ 1, 13, 55, 76); Koloniaalmaadele ja -rahvastele Sõltumatuse Võimaldamise Deklaratsioon, mis võeti vastu ÜRO Peaassamblee XXV istungjärgul 14. detsembril 1960; Peaassamblee Resolutsioon 20. detsembrist 1965, mis tunnistab koloniaalrahvaste võitluse seaduslikuks; Rahvusvaheline Konventsioon kõikide rassiliste diskrimineerimisvormide kaotamiseks, kinnitatud Peaassamble XX istungjärgul 21. detsembril 1965; rahvusvahelised paktid inimõigustest, vastuvõetud Peaassamblee XXI istungjärgul 16. detsembril 1966; Rahvusvahelise Õiguse Printsiipide Deklaratsioon, mis võeti vastu Peaassamblee XXV juubeliistungjärgul 24. oktoobril 1970. Neis ja teistes ÜRO rahvusvaheliste õiguste paktides avatakse võrdõiguslikkuse ja enesemääramise printsiipide nüüdisaegne sisu. See tähendab:

— kõigi rahvaste õigust vabalt korraldada oma saatust, s.o. täieliku vabaduse tingimustes kindlaks määrata oma sise- ja välispoliitiline staatus ilma välise sekkumiseta ja teostada oma äranägemise järgi oma poliitilist, majanduslikku, sotsiaalset ja kultuurilist arengut;

— rahvaste õigust vabalt kasutada oma loodusrikkusi ja -varasid;

— kõigi riikide kohustust aidata ühiselt ja omaette kaasa rahvaste võrdõiguslikkuse ja enesemääramise printsiibi teostamiseks vastavalt ÜRO Põhikirjale.

Võrdõiguslikkus ja õigus korraldada oma saatust on tähtsaima rahvusvahelise põhimõttena väljendatud Euroopa Julgeoleku ja koostöönõupidamise Lõppaktis.

Ja Teil, härra peasekretär, on teada, et nimetatud rahvusvahelisi dokumente, millel on kohustuslik jõud, rikuvad mõningad riigid, kes on ÜRO liikmed. Me sooviksime, et järgmisel ÜRO assamblee istungjärgul vaadataks läbi küsimus Läti, Eesti ja Leedu olukorrast, kuna nende maade rahvad on ilma jäetud õigusest ja võimalustest korraldada oma saatust.

23. augustil 1979

Romas Andriauskas, Stase Andriauskiene, Alfonsas Andriukaitis, Edmundas Bartushka, Vitauskas Bastio, Vitaustas Boguschis, vaimulik Vladas Bobinas, Romas Bitkevichius, Jonas Volongiavichius, Jonas Dambrauskas, Jonas Eisvidas, Rimas Zhukauskas, Ivars Zhukovskis, Alfredas Zaideks, Juris Zamelis, Liutauras Kasakevichius, Leonas Laurinskas, Rimas Mazhukna, vaimulik Mocius, Mart Niklus, vaimulik Napolonas Norkunas, Sigitas Paulavicius, Antele Pashkauskiene, Kestutis Povilaitis, Jadviga Petkevichiene, Jonas Petkevicius, Jonas Protuslevichius, Sigitas Randis, Endel Ratas, Henrikas Sambore, Julius Sasnauskas, Leonora Sasnauskaite, Algis Statkevichius, Kestusis Subachius, Enn Tarto, Antanas Terkleckos, Erik Udam, Ints Calitis, Petras Cidcikas, Arvidas Chekanavichius, Bladas Shakalis, Jonas Sherkshnas, Zigmas Shirviskas, Mechislovas Jurevichius, vaimulik Virgilius Jaugilis.

(Vene keelest tõlkinud Jüri Lina)

Vaino eelistab Vene keelt

STOKHOLM — 30. septembril anti Eesti raadio „Pühapäevauudistes" edasi reportaazh Balti jaamast Tallinnas, kust oli Saksa DV-sse lahkumas delegatsioon eesotsas EKP peamehe Karl Vainoga, kellelt reporter palus intervjuu. Vaino seletas siis pikalt-laialt ladusas vene keeles, et nad sõidavad Ida-Saksamaale sealse „demokraatliku vabariigi" 30. sünnipäevale. Seejärel andis raadiomees vaid äärmiselt lühikese eestikeelse kokkuvõtte tähtsa mehe kõnest.

Vaino ilmselt ei soovi oma viletsa eesti keele oskusega eestlaste naeruaaluseks sattuda, sedapsi ta siis eelistaski nüüd raadioküsitluses tähtsamat „riigikeelt". Varem oli Vaino siiski üritanud avalikkuse ees Eestis kõnelda sealse põlisrahva keelt. Vahest poolehoiu võitmiseks? Aga nüüd on talle vist selge, et viletsa keeleoskuse ja hirmsa vene aktsendi üle naerdakse enam. Pealegi pole talle ilmselt saladuseks, et eesti rahvas soovib tema surma või kadumist, levitades agaralt unistavaid kuulujutte Vainole sooritatud atentaatidest. „Kõlakatel" puudub siiski igasugune tõepõhi.

Jüri Lina

„Amnesti International" mõistis hukka N. Liidu

„Amnesti International" saatis avaliku kirja N. Liidu president L. Brezhnevile, milles nõutakse vangide vabastamist keda arstitakse psühhiaatriliste vahenditega poliitilistel põhjustel.

Viidates eeloleval suvel toimuvale Moskva olümpiaadile märkis agentuur, et neil on andmeid, et praegu saadetakse kõik vangid psühhiaatrilistest kliinikutest kaugele Siberi aladele, et välismaalased ei saaks kuidagi viisi olümpiamängude ajal nendega luua kontakti.

Märgitakse veel, et mõnede vangide kinnipidamisaega on pikendatud, et nad olümpiaadi ajal ei oleks vabaduses. Kirjas märgitakse, et apeleerime tele valitsusele, et tele austaks kõige algelisemaid inimõigusi ja rahvusvahelise õiguse reegleid. Ei ole teada ühtki juhtumit, kus N. Liidu kohus oleks mõne kohtualuse mõistnud õigeks.

17 kuud kommunistlikus vanglas

Hiljuti saabus tagasi Kanadasse vaba mehena Jugolsaavia päritoluga Kanada kodanik Jock Bakic, kes veetis 17 kuud Jugoslaavia vanglates. Ta vangistati Jugoslaavias oma kodumaa külastamisel ja teda süüdistati möödunud sõja ajal mahalaskmistes, kui ta võitles parempoolsetes üksustes kommunistide vastu.

Jack Bakicil läks õnnelikult, sest vaatamata sellele, et sündmusest oli möödunud üle 35-aasta leidus veel elus isikuid, kes Jugoslaavia kohtus julgesid tõendada, et J. Bakic ei võtnud osa kommunistlikkude partisanide hukkamisest, kuigi ta oli hukkamise juures. Kohus mõistis ta õigeks ja jättis ka prokuröri edasikaebuse tagajärjeta. Nii pääses ta üle noa tera surmanuhtlusest, mida prokurör talle nõudis.

Ei anta väljasõiduluba

STOKHOLM — Pikki aastaid on külaskäiguluba oma venna juurde USA-sse taotlenud tuntud eesti luuletaja Eha Lättemäe Tallinnast. Mitmetele sooviavaldustele on ikka ära öeldud, kusjuures põhjust pole mainitud. Eha Lättemäe on suurema osa oma loomingust kirjutanud soome keeles, avaldades luuletusi ja koguni raamatuid Karjalas. Ta on tutvustanud ka Soome ja Karjala autoreid eesti lugejaile. Sellepärast on tal olnud suur huvi sõita külaskäigule Soome, et oma sealsete kolleegidega kohtuda. Ka paari Soome Kirjanike Liidu ametliku kutse alusel pole Eha Lättemäele võimaldatud külastusluba.

Viimase palvega kutsuti Eha Lättemäe Soome sügise alguseks. Kuid nõukogude võimud ei tee väljagi, kuigi soomlased lubanud omalt poolt tasuda kõik matkakulud.

Tänini pole Nõukogude Eesti siseministeeriumi väljasõidukomisjon reageerinud ka abielu kaudu väljapääsenud tartlasest publitsisti Jüri Lina ema Linda Lina väljarändamispalvele. Avalduste läbivaatamise ametlik tähtaeg möödus juba septembri keskpaiku ...

Tegemist järjekordsete näidetega Helsingi lepete tahtlikust rikkumisest Nõukogude ametivõimude poolt.

INTRESSIMÄÄRAD PARLAMENDI KOMISJONI

Kuidas tahab peaminister Joe Clark elustada Kanada majandust kui Kanada keskpank — The Bank of Canada — teostab võidujooksu USA järjest tõusvate intressimääradega? Intressimäärad, mis liginevad 15 protsendile on otse keelustavad igasugusele majanduslikule ettevõtlusele autode ja majade ostust kuni uute tööstuste rajamiseni.

Kanada Keskpanga intressitõstmised valitsuse vaikival nõusolekul viivad Kanada majanduse kiirel jooksul otse retsessiooni ja see on vastupidine sellele, mida praegune peaminister kavatses. Pole siis ime, et Parlamendi käesoleva istungi esimesel koosolekul nõuti Kanada Keskpanga protsenditõstmised viia Parlamendi finantskomisjoni, kus need siis igakülgset kaalumist leiavad.

Retsessioon tähendab süvenevat tööpuudust ja suurte töötute hulkade rahulolematust oma valitsuse võimetusega. Kuna krediidiintressid lähevad otsa tootvatele operatsioonikuludele majanduslikus tegevuses siis ei tähenda intressimäära tõstmine muud, kui ka inflatsiooni sunnitud suurenemist. Ja ometi ei soovi ei valitsus ega Kanada elanikkond retsessiooni, tööpuudust ega inflatsiooni.

Kui Kanada elanikkond ja majandus on eelnimetatud kombinatsiooniga surutud otse vastu seina ja kui suure osa elanikkonna vaesus on jõudnud piirile, kus suuremast osast kaupadest ollakse sunnitud loobuma, et rahuldada igapäevast toidust ja kindlustada peavarju — võib olla alles siis hakkavad monetaarsed vahendid mõjuma ja elanikkond saab end varustada odavama hinna eest seismajäänud kaupadega.

Kanada Panga seekordne intressi tõstmine on vist juba üheksas lühikese aja jooksul ja ei ole suutnud inflatsiooni pidurdada. Maal, kus suurem osa inimesi elab krediidi peale, on ka raha kättesaadavuse kallimaks tegemine aeglaselt mõjuv. Võib olla ta ei mõju üldse, kui suuremad opereerijad arvestavad laenu kasulikkust lootuses, et kunagi on praegune laen kergesti tasutav odavama ja suuremal arvul kättesaadava dollariga?

Me mõistame, et Kanada Panga mureks on negatiivse maksubilanssi tasumine ja vajalikud suuremad intressimäärad, kuna Kanada on sunnitud väljast laenama, et oma maksubilanssi puudujääke katta. Nii siis püüabki Kanada oma laenuintressidega USA-st ees olla. Kui raha on tehtud kallimaks ja raha kättesaadavus seega vähemaks lahtisel turul, siis ametlike rahandusjuhtide arvates peaks see pidurdama ka inflatsiooni.

Kuid need vahendid ei ole inflatsiooni pidurdanud ei USA-s ega Kanadas, vaid on põhjustanud inflatsiooni pidurdamata paisumist. Nad ei hooli ka sellest, et see toimub majandusliku retsessiooni ja tugeva püksirihma pingutamise arvel. Mis siis, kui need vahendid ja kalkuleeritud tulemused osutuvad valeks ja majandus kaotab tugipunkti, mille taassaavutamine võtab aastaid aega? Maailm sai seda tunda 1929/30. aastate majandusliku krahhi ajal, mil valitses majanduslik ja ühiskondlik segadus koos vääringute langusega.

Nii siis otsib üks osa majanduslikke vaatlejaid põhjuseid mujalt ja leiab inflatsiooni põhjuse produktsiooni kulude ülemäärases tõusus. Palgad ja puhastulud on tõusnud kiiremini, kui on suutnud tõusta produktsioon. Ei tööliskond ega majanduslike ettevõtete juhid pole hoolinud, et iga enam väljamakstud palgadollar ja tõusnud kasumidollar peab andma oma väärtuses senisest rohkem tooteid.

On loomulik, et kõrgemad toote kulud jagunevad peagu endisele hulgale tooteühikuile ja tõstavad ühiku hinda. Hinnatõusud tuleb aga laenudega finantseerida ja ka laenuprotsendid lähevad tootele otsa. Kui Parlamendi finantskomisjonis tulevad intressimäärad sõelumisele, siis sellega koos peab kerkima ka kiirelt tõusvate töötasude, kuid eriti eramajanduse kasumiprotsendi küsimus ja nende kontroll. Liikvel oleva raha kogusega ei suuda valitsus antud küsimuses vastust leida. Vastus tuleb aga leida, kui valitsus oma majanduselu juhtimises ei soovi olla ainult olenev Kanada Keskpanga ja tema kuberneri individuaalsetest otsustest. Sest ka valitsusel endal peavad seisukohad olema, kust siis lähtuvad korraldused ka Kanada Pangale.

V.

Südamete jutt

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Käisin pulmas. Kirikus nutsin taskurätiku märjaks. Silmad jäidki vesiseks ja süda kurvaks. Jälle võttis üks tore eesti noormees omale muulasest naise. Väheneme järjest. Kui kõik eestlased kokku koguda saab vaevalt ½ Toronto linna. Varsti eksisteerime vaid ajalooraamatu leheküljel, nagu on seda praegu mordvalased, vadjalased, liivlased jne. + eestlased! Ja ometi on juudid, aastatuhandeid rännates, paljunenud, mitte kahanenud, samuti säilitanud oma usu, keele ja kombed. Miks oleme meie viletsamad? See algas juba I Maailmasõja päevil, et paljud toredad eesti mehed tulid võõrsilt tagasi muulasest naisega. Kodumaal võeti muulasele ilus korter ja eesti naine teenijaks. Kunagi ütles üks selline muulane uhkustavalt: „Miina aga pitin esti kele kohhe äära obima, sest miinu mess vodis miinule kohhe esti teniia." Ka Lydia Koidula oli sunnitud abielluma lätlasega, sest eesti mees ei teinud ettepanekut. Hakkan arvama, et meie säilumine oleneb ainult eesti mehest. Ei suuda meid hävitada ükski-isik kui eesti mees hoiab kindlalt eesti naise poole! Kunagi oli juttu ühe praegu Eestis elava mehega, palusin teda võrrelda Tallinna ja Moskva tänavapilti. Pani jahmatama tema võrdlus: „Moskva tänaval jalutab väike venelanna, suur juuksetutt ümber pea keeratud — ilus vaadata. Ei tea miks eesti naisel on viletsad juuksed?" Nii siis, eesti mees käib ringi ainult õgivate silmadega ja see on kõik mida ta tänavapildis näeb! Võin siin vastata, et juuksed on hõredad muresi — miks eesti mees oma eesti naist ei armasta. Miks? Isegi ülistavaid raamatuid on ta muulasest naisele kirjutanud, on tõesti teinud seda eesti süda?

Muinsuskaitse alla peaksime oma rahva panema.

Kurb süda

Vene teisitimõtlejate resolutsioon Balti apelli asjus

Balti vabariigid — Leedu, Eesti ja Läti — lülitati Nõukogude Liidu koosseisu hoolimata nende maade rahvaste tahtest, mis tähendas tegelikult Nõukogude Liidu vägede poolt okupeerimist.

Olles ustav rahvaste võrdõiguslikkuse ja enesemääramise printsiibile, austades iga rahva õigust korraldada oma saatust, arvame meie, et praeguses ajaloolises seisukorras tuleks Leedu, Läti ja Eesti enesemääramise küsimus lahendada referendumi teel igal sellel maal tingimustes, kus oleks kindlustatud vaba võimalus rahva tahteavalduseks.

Me toetame Leedu, Eesti ja Läti üleskutset, et nende maade rahvaste enesemääramisõiguse, rikkumine ning sõltumatult oma saatuse üle otsustamine läbi vaadataks.

23. augustil 1979

Malva Landa, Viktor Nekipelov, Tatjana Velikanova, Andrei Sahharov, Irina Ginsburg

(Vene keelest tõlkinud Jüri Lina)

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

Khomeini ähvardab kurde verepulmaga

Kurdid, kes nõuavad omale iseseisvust või vähemalt autonoomiat surmasid 22 Iraani mosjemite armee sõdurit ja võtsid pantvange. Khomeini islamite revolutsiooniline valitsus ähvardab kurdide keskel korraldada suurt verepulma ja kurdid jälle ähvardavad tappa nende käes olevad pantvangid. Võitlused käivad nii Iraaki, kui N. Liidu piiri ääres, kust vabadusvõitlejad saavad ilmselt relvi, varustust ja muud toetust. Kurdid valmistavad ette suurrünnakut talvel.

aino eelistab Vene keelt

OLM — 30. septembril anti adio „Pühapäevauudistes" ortaazh Balti jaamast Tal- ust oli Saksa DV-sse lahku- gatsioon eesotsas EKP pea- rl Vainoga, kellelt reporter rvjuu. Vaino seletas siis pi- ladusas vene keeles, et nad Ida-Saksamaale sealse „de- ku vabariigi" 30. sünnipäe- ärel andis raadiomees vaid lühikese eestikeelse kokku- sa mehe kõnest.

lmselt ei soovi oma viletsa oskusega eestlaste naeru- ttuda, sedapsi ta siis eelis- d raadioküsitluses tähtsa- keelt". Varem oli Vaino nud avalikkuse ees Eestis ealse põlisrahva keelt. Va- hoiu võitmiseks? Aga nüüd st selge, et viletsa keeleos- hirmsa vene aktsendi üle enam. Pealegi pole talle aduseks, et eesti rahvas na surma või kadumist, le- aralt unistavaid kuulujut- sooritatud atentaatidest. puudub siiski igasugune

Jüri Lina

esti International" is hukka N. Liidu

International" saatis rja N. Liidu president L. e, milles nõutakse vangi- mist keda arstitakse psüh- vahenditega poliitilistel

eeloleval suvel toimuvale lümpiaadile märkis agen- il on andmeid, et praegu kõik vangid psühhiaatri- nikutest kaugele Siberi välismaalased ei saaks si olümpiamängude ajal ua kontakti.

se veel, et mõnede vangi- amisaega on pikendatud, mpiaadi ajal ei oleks va- irjas märgitakse, et ape- e valitsusele, et tejie aus- algelisemaid inimõigusi ja lise õiguse reegleid. Ei htki juhtumit, kus N. Lii- oleks mõne kohtualuse igeks.

17 kuud mmunistlikus vanglas

aabus tagasi Kanadasse na Jugolsaavia päritoluga lanik Jock Bakic, kes vee- Jugoslaavia vanglates. Ta Jugoslaavias oma kodu- amisel ja teda süüdistati sõja ajal mahalaskmistes, es parempoolsetes üksus- nistide vastu.

icil läks õnnelikult, sest sellele, et sündmusest oli üle 35-aasta leidus veel , kes Jugoslaavia kohtus ndada, et J. Bakic ei võt- mmunistlikkude partisa- nisest, kuigi ta oli hukka- Kohus mõistis ta õigeks prokuröri edasikaebuse Nii pääses ta üle noa te- htlusest, mida prokurör

anta välja- õiduluba

M — Pikki aastaid on ja oma venna juurde enud tuntud eesti luu- ättemäe Tallinnast. Mit- avaldustele on ikka ära uures põhjust pole mai- Lättemäe on suurema mingust kirjutanud soo- valdades luuletusi ja ko- id Karjalas. Ta on tut- Soome ja Karjala auto- igejaile. Sellepärast on r huvi sõita külaskäigu- oma sealsete kolleegide- Ka paari Soome Kirja- metliku kutse alusel po- mäele võimaldatud kü-

lvega kutsuti Eha Lät- sügise alguseks. Kuid imud ei tee väljagi, kui- lubanud omalt poolt matkakulud.

Nõukogude Eesti sise- väljasõidukomisjon a abielu kaudu välja- tlasest publitsisti Jüri da Lina väljarändamis- lduste läbivaatamise eg möödus juba sep- aiku...

ärjekordsete näidetega te tahtlikust rikkumi- de ametivõimude poolt.

Nädalakroonika

KRIITIKA PRESIDENT J. CARTERI NISUMÜÜGILE

N. Liidus on järjekordne ikaldusaasta ja Moskva ostis USA-st 25 miljoni meetertonni nisu, mis teeb välja 10% USA nisusaagist, mis oli rekordiline. See nisumüük on terava kriitika all. Kriitikud ütlevad, et J. Carter pidanuks tegema tingimuseks, et ta müüb nisu ainult siis, kui Moskva viib Kuubalt ära oma väed. Kuid J. Carteril seisab ees presidendivalimine ja farmerid pooldavad, et selleaastane rekord saak ja möödunud aastane nisu ülejääk saaks müüdud. Teatavasti ostis N. Liit 1972. a. 18 miljonit meeter tonni nisu võileiva hinna eest USA-st.

Hiina peaminister Hua Guo-feng saabub eeloleval kevadel külaskäigule USA-sse. President J. Carter ei saa külastada selle järele Hiinat, sest ta on parajasti kinni presidendi valimiste kampaaniaga.

Iraanis on olukord sealsel võimumehel Khomeinil muutunud nii ebakindlaks, et kardetakse uut revolutsiooni ja võimu minekut pahempoolsete elementide kätte. Praegu käivad salajased läbirääkimised USA ja Khomeini valitsuse vahel, et kuidas kindlustada, et Iraani õlid välisturgudele voolaks veelgi suuremal hulgal.

Kõik märgid näitavad, et Hanoi Vietnam plaanitseb suurrünnakut Tai vastu. Selleks on koondatud Tai piirile rohkesti vägede transportlennukeid, mis on alati eelnenud suurrünnakule. USA on müünud Taile poole miljardi dollari eest relvi ja sõjavarustust.

USA Senati komitee teatas, et USA õliettevõtted on kinkinud J. Carteri vabariiklaste parteile vähemalt 1,1 miljardi dollarit poliitiliseks kihutustööks.

Kulla hinna tohutu suur tõus on parandanud Lõuna-Aafrika majanduslikku olukorda. Lõuna-Aafrika on üks maailma suurem kullatootja. Ta loodab sellel aastal müügiks üle 700 meetertonni kulda ja sellest saada vähemalt 7,5 miljardi dollarit. Kuid Lõuna-Aafrikas on teisi kalleid väärismetalle. Selle tõttu pakutakse igalt poolt Lõuna-Aafrikale salaja igasuguseid relvi, mille müük avalikult on keelatud rassipoliitika pärast.

Pärast Idi Amini mõrvarezhiimi kukutamist korraldas uus Uganda võimumees Godefrey Binaisa võiduparaadi Iseseisvuse Pargis, kus oli küll rohkesti politseinikke ja suurt hulk Tansaania sõdureid, kuid üsna napilt rahvast. Ugandas valitseb veel terror ja inimesi mõrvatakse vahetpidamata. Rahvas eelistas võidupüha tähistada oma kodudes.

Jaapanlased leidsid Hokkaido saare Kishibetsu sadamas võõra mehe, kes seal paugutas püssi. Varsti selgus, et paugutaja oli venelane Markeez Aleksander Nikolai poeg, kes ei mäletanud muud, kui eelmisel õhtul jõi Busse järvel Sahalini saarel kalastades kaks pudelit vodkat pardijahil ning ärkas võõras sadamas, kus oma julgeolekuks paugutas püssi.

Liitunud Rahvaste Organisatsioonis oodati Fidel Castrot ja tuhanded politseinikud valvasid rahvaste paleed. Siis ilmus aga järsku lennuk, mis ähvardas sisse sõita LRO maja akendest. Anti üldine alarm, helikopterid tõusid üles, kuid lennukit ei juletud alla tulistada, sest siis see oleks tapnud inimesi. Mitutuhat inimest LRO majast evakueeriti. Lennuk sunniti mitmetunnise vigurlennu järele maanduma lähedal oleval lennuväljal.

Hämmastus oli suur, kui lenduriks osutus kirjanik Robert Baudin, kes ütles, et ta häiris hoopis oma kirjastajat, kelle maja oli LRO hoone kõrval protestiks, et tema teost on omavoliliselt kärbitud, Kirjanikul tuleb lennureeglite rikkumise pärast minna vangi, kuid ta ütleb, et see seiklus tasub kuhjaga vanglas istumise.

Araablane mõisteti süüdi, et ta küüditas oma 12 aastase naise ilma vanemate nõusolekuta ja abiellus temaga. Kuid kohus ei karistanud teda allaealisega seksuaalvahekorras oleku pärast, sest too oli tema abielunaine.

Tuntud ajakirjanik Mark Gayn kirjutab „Staris", et Fidel Castro on kujunemas äärmiselt ohtlikuks poliitiliseks isiksuseks USA vahetus läheduses. Castro ei saada oma sõdureid Nikaraaguasse ja mujale Kesk- ja Ladina-Ameerika riikidesse mässu tegema, vaid õpetab nende maade omi noori Kuubal ja mujal välja ning need teevad revolutsiooni ja tulemuseks on uued kommunistlikud riigid USA kapsaaias.

ESTO '80 REISIBÜROO

ÜKSIK-, GRUPI- VÕI CHARTERLENNUD EESTI PÄEVADELE

Korraldame Ringreisid Skandinaavias ja kontinendile

Saadaval väga mõõdukate hindadega hotelli toad Stokholmis viibimise ajaks — reserveeritud P. Lawsoni Traveli poolt ESTO '80 ühislendudest osavõtjaile. Korraldame autode üürimist, väga soodsad raudtee sõiduvõimalused noortele.

Mõnepäevased odavad lennuki sõidud Stokholmi ja teiste Euroopa suurlinnade vahel.

Tehke oma reservatsioonid aegsasti — helistage või külastage meid.

Teeme oma parima teie lennu ja Eesti Päevade heaks kordaminekuks!

SKANDINAAVIA ON MEIE ERIALA.

Teie teenistuses on Torontos Grete, Cathy, Jytte ja Dick või teie kodulinnas lähem P. LAWSON TRAVEL.

Grete Kristoffersen — Cathy Miller — Dick Gallegos — Jytte Nicholson

P. LAWSON TRAVEL
the holidaymakers
2 Carlton St. Suite 1415 Toronto, Ont. M5B 1K2
Tel. (416) 862-8187

AKTUAALSEL TEEMAL

VÄHEMALT 100 MILJONIT AMEERIKLAST HÄVIB AATOMRÜNNAKUL

Vaatamata sellele, et juba mitu aastakümmet on N. Liidu tohutu hävitusjõuga aatomraketid sihitud USA suurlinnade ja sõjaliste objektide vastu, ei ole senini USA-s ehitatud vajalikku aatomvarjendite süsteemi ja moodustatud kodanlise õhukaitse organisatsiooni, et säästa kümnete miljonite ameeriklaste elu. Täielikud aatomvarjendid ja viimistletud kodanlise õhukaitse kavad on küll N. Liidus, Rootsis, Norras, Soomes ja muidugi ka Hiinamaal. Maailma kõige rikkam riik USA ei raatsi lihtsalt raha raisata inimelude päästmiseks. Ameeriklane elab ikka veel lapsikus unelmate maailmas, nagu oleks ka tulevikusõda Vietnami, Euroopa, Lähis-Ida, Aafrika või mõne teise kauge maa konflikt.

Mitu maailmasõda läbiteinud ja sõja hävitustööd ja laastamisi talunud Euroopa päritoluga inimestele tundub kummaliselt, et USA, kes esimesena võttis tarvitusele aatomrelvad ja hävitas kaks Jaapani suurlinna ,Hiroshima ja Nagasaki teab nüüd, et needsamad aatomrelvad ja veel tohutu suurema hävitusjõuga on sihitud USA suurlinnade ja sõjaliste objektide vastu, ei ole senini alanud aatomvarjendite ehitamist. Ei ole midagi teinud, et kaitsta oma suurlinnade elanikke vene aatomrünnaku ohu vastu. Pentagonil isegi puuduvad kodanlise õhukaitse kavad.

Põhjusi selleks näib olevat mitu. USA rahvas ja USA poliitikud ei ole kunagi kannatanud tänapäeva sõdade hävitustöö all. Neile on ka tuleviku sõja hävitustöö ja aatomsõja oht ettekujutamatu. Tavalisele ameeriklasele ja Ameerika rahvajuhtidele on ka tulevikusõda ikka teiste kaugete maade, nagu Vietnam, Lähis-Ida, Euroopa, Aafrika mandri seiklused, mis kunagi USA-d ei ähvarda.

AATOMRAKETID KUUBAL?

Kui nüüd esmakordselt on hakatud USA-s rääkima kodanlisest õhukaitsest, siis on selleks annud põhjust asjaolu, et Kuuba N. Liidu sõjalise baasiga on sõda tulnud sellele mandrile. Kui räägitakse N. Liidu rünnakbrigaadist Kuubal, siis sõjalise luure andmed kinnitavad, et Kuuba saarel võivad leiduda sügaval maaalustes silodes juba sajad Moskva aatomraketid ja Kuuba sadamates aatom allveelaevad aatomrakettidega pardal. Kui enne kinnitati, et ameeriklastel jäi vähemalt pool tundi aega enne kui N. Liidu kaugetest baasidest aatomraketid jõudsid USA linnade kohale, siis nüüd on olemas ilmne oht, et need jõuavad Kuubalt ilma ooteajata kaela. USA-l ei jäägi aega oma aatomrakette enne Moskva rakettide siiajõudmist vastulöögiks teele saata.

See asjaolu on ka põhjuseks miks kavatsetakse ehitada rohkem kui 30 miljardilist nn. MX rakettide süsteemi, mis oma maa-alustel teedel kogu aeg on liikvel ja mida Moskva raketid ei suuda avastada ja hävitada oma esimese löögiga.

Selgus üllatusena, et viimase 2,5 aasta jooksul on senine USA kodanlise õhukaitse juht B. R. Tirana kulutanud 100 miljoni dollarit aastas varjenditele, kuid need ei anna rahvale veel mingit kaitset. Nüüd asutati täiesti uus organisatsioon: Ohu olukorra agentuur, mille juhiks sai endine Kennedy ja Johnsoni aegne kodanlise õhukaitse juht J. F. Macy.

ÕHUKAITSE KAVAD

Uus mees taotleb USA kodanlise õhukaitse kavad ja organisatsiooni ehitada üles samal põhimõttel, kui need töötavad N. Liidus, Hiinas, Rootsis, Norras, Soomes ja mujal. N. Liidus on valitsuse ametnikele üksi 15.000 varjendit ja rahvale 10—20 varjendit aatomrünnaku puhuks. Kuid seal on ka täpsed kavad suurlinnade evakueerimiseks aatomrünnaku ootel.

Arvatakse, et N. Liidu siilodest USA-sse jõudmiseks läheb vene aatomrakettidel niipalju aega, et USA suurlinnade kodanikel jääb vähemalt pool tundi aega oma elu ja töökohalt aatomvarjendisse jõudmiseks. Igal inimesel peab olema teada, nagu see oli möödunud sõja ajal Euroopas, varjend kus ta võis rünnaku puhul varju leida. N. Liidus, Hiinas, kuid eriti Rootsis ehitati aatomvarjendid uute ehitiste sisse ja need ei nõudnud erilisi lisakulusid. USA-s need puuduvad, arvatud välja allmaarauduteede maa-alused kanalid, mis on näiteks Kanadas ettenähtud varjupaigana aatomrünnaku puhul. USA-s tuleb varjendid eraldi ehitada ja need lähevad maksma ca 90 miljardi dollarit. See on suur raha ja selle tõttu ei ole senini tehtud midagi, et kümneid miljoneid säästa. Teine plaan on, et aatomrünnaku ootel rahvast linnadest evakueerida maale. Kuid äkkirünnaku puhul ei ole sellest plaanist kasu. Ka see läheb mitu miljardi dollarit maksma.

100 MILJONI ELU

Küll on Washingtoni lähedale 300 miilise raadiusega ehitatud aatomvarjendeid valitsusasutistele. Kuid paljudes neis puudub vajalik toit ja arstimid. On ka arvamisi, et Moskva esmaseks objektiks ei ole USA suurlinnad, nagu New York, Detroit, Chicago, Los Angeles, vaid hoopis Kesk-Missouri ja teised USA aatomrakettide, aatom kaugepommitajate ja aatomallveelaevade asukohad. Arvatakse, et Kesk-Missouri Little Rocki lennuvälja ümbrusse, kus asub 150 Minutemanni. (nupulevajutamise aatomraketti) maandub äkkrünnaku puhul vähemalt 300 kõige raskemat N. Liidu aatompommi. Selle osariigi 4 miljonil elanikul pole väljavaateid eluga pääsmiseks. Kui ainult üks pomm tuleb Detroidi 4 miljoni linna keskele, siis saab surma vähemalt pool miljonit inimest ja miljon inimest saab haavata.

Praegu seletavad USA asjaomased poliitikud vene agentide ajel, et aatomvarjendid on kallid ja sellepärast asjata raha raiskamine ning sellepärast ei ole USA-s midagi tehtud, et säästa vähemalt 100 miljoni ameeriklase elu.

AJK

Fidel Castro New Yorgis

Kuuba punane diktaator ja nüüd kolmanda jõugrupi ligemale 60-ne riigi ja ligi neljakümne riigivõimu taotleva grupi büroojuhataja, sooritas USA politsei kaitse all oma propagandatuuri Liitunud Rahvaste Organisatsiooni, kus pidas USA-d ja teisi demokraatlikke riike teotava kõne. Ta nõudis, et rikkad riigid, nagu USA, Kanada jt. annetaks vähemalt 300 miljardi vaeste st. nende riikide toetamiseks, kus ajab õisi sotsialism ja kommunistlik geriljavõitlus takistab majanduslikku arengut. F. Castro rääkis üle 2-he tunni. Ta tagus rusikat vastu lauda ja näitas näpuga. Talle aplodeerisid peamiselt mustad Aafrika riikide delegaadid. Hämbuni relvastatud Kuuba missionis Lexingtoni tänaval korraldas F. Castro vastuvõtu. Kuid oli ka rohkesti demonstrante, kes hüüdsid F. Castrole: „Massmõrvar" ja teisi lööklauseid. Demonstrantide hulgas oli ka F. Castro õde, kes põgenes juba 10 aastat tagasi oma venna eest.

Mida arvatakse J. Carteri Kuuba poliitikast

Teiste riikide pealinnades kommendeeritakse USA president J. Carteri teadaannet, et N. Liidu löökiüksust ei aeta Kuubalt välja järgmiselt: Londonis arvatakse, et president J. Carteri preshtiish langeb null punktile. Keegi tänapäeva maailmas ei võta maailma tugevamat riiki USA-d enam tõsiselt. Bonnis leitakse, et USA on muutunud nüüd paberist tiigriks. Roomas arvatakse, et Kuuba kriis on USA-le alandav. Tokio arvab, et USA on tunnustanud Moskva edu. Buenos Aires'es leitakse, et Moskva löögiüksus ohustab naaberriike, mida Valge Maja asjaarmastajad poliitikud ei mõista.

TÄHELEPANUKS ORGANISATSIOONIDELE

„MEIE ELU" on asunud oma järjekordse KALENDRI-TÄHTRAAMATU koostamisele 1980. aastaks.

Kuna „MEIE ELU" KALENDER-TÄHTRAAMAT on organisatsioonidele ja „Meie Elu" laialdasele lugejaskonnale asendamatuks käsiraamatuks üle kogu vaba maailma asuvate eesti organisatsioonide kohta, siis on oluline, et tähtraamatus oleksid organisatsioonide täielikud õiged aadressid.

Organisatsioonide praeguste õigete aadresside saamiseks palutakse kõiki eesti organisatsioone Kanadas ja mujal saata oma täpsed aadressid Post Code'i äramärkimisega „Meie Elu'le" HILJEMALT 15. NOVEMBRIKS s.a. aadressil:

„MEIE ELU"
958 BROADVIEW AVE.,
TORONTO, ONT. M4K 2R6

Õige aadressi avaldamine „Meie Elu" tähtraamatus on iga organisatsiooni enda huvides. Seepärast saatke oma aadress „Meie Elu" tähtraamatu jaoks kohe viivitamatult!

„MEIE ELU"

Prantsuse president V. d'Giscard inimlihasööja

Prantsuse president Giscard lõunatas sageli koos Kesk-Aafrika riigi keiser Bokassa I., kes osutus inimese lihasööjaks ja laskis mõrvata üle 200 lapse. Kirjutatakse, et Bokassa pakkus oma külalistele erilisi delikatesse ja on tõenäoline, et ka president Giscardile pakuti inimliha praadi. Keiser Bokassa I kõrvaldati hiljuti võimult ja ta leidis assüüli Liibüas.

T. E. Meeskoori kolmekümnenda tegevusaasta alguse tähistamise aktusel Eesti Majas kinnitati laulupidudele rinda „habemeid". Vasakult: Koorijuht H.Toi, J.Tõnsing, A. Kelder, koori sekretär V. Libe, R. Leesik, esimees H. Paara kinnitab koorivanemale A. Roika'le rinda XX a. „habeme", lippur M. Põldma, lippuri assistent J. Kütt, R. Holsmer, A. Raudsepp ja S. Rass. Foto — O. Haamer

MEESKOOR TÄHISTAS KOLMEKÜMNENDA TEGEVUSAASTA ALGUST

Toronto Eesti Meeskoor tähistas 30. tegevusaasta algust aktuse ja perekondliku koosviibimisega Eesti Majas reedel, 12. oktoobril.

Koori lipp sisenenud, saatis koor traditsiooniliselt tervituse kodumaale „Helju, hella tuulekene kodumaale mahedalt, ...' helidega. Järgnes „Requiem" aasta jooksul manalasse varisenud lauluvendade A. Variku ja J. Villard'i ning toetajaliikme T. Laari mälestamisel.

Koori põhikirja kohaselt saavad kooriliikmed välistunnusena rinnaskandmiseks kooris lauldud aja tähistamiseks n.n. „habeme". 25 aastat kooris laulnud saavad kuld rinnamärgi, millele lisandub veel helesinine „habe". T.E.M. Juhatuse otsusel osutusid kuldmärgi saajateks: A. Kelder, J. Ristsoo, G. Soans ja J. Tõnsing, 20 aasta „habeme" said R. Leesik ja A. Rõika, 15 aasta — R. Holsmer ja A. Raudsepp, 10 aasta — S. Rass ja 5 aasta — A. Kukk. Vastavad „habemed" kinnitas lauluvendadele rinda esimees H. Paara. Ta tuletas meelde neid 16-st lauluvenda, kes astusid kokku 6. oktoobril 1950. a. ja panid aluse Toronto Eesti Meeskoorile. Praegu on kooriliikmeid 64, neist 5 asutajaliiget. Esimeseks koorijuhiks oli koori auliige A. Kiilaspea, kes ka praegu koori tööst innuga osa võtab. H. Paara lõpetas aktuse A. Viirlaidi poolt TE.M. Euroopa-matka puhul loodud pühenduse sõnadega „... ja laulad, nagu sajandeid lauldi, muremaale valguse võidust." Aktus lõppes koori motoga.

Järgnes perekondlik koosviibimine. Laulumeeste perekonnaliikmed ja toetajaliikmed koos abikaasadega täitsid T.E.M. Naissektsiooni väsimata liikmete poolt korraldatud pealauad.

Eeskavalise osa täitmise oli oma peale võtnud Naissektsiooni n.n. „Kambri ansambel" L. Järvi juhtimisel. Ansambel koosnes kaheksast naislauljast. Muusikajuhiks oli K. Viinamäe. Ansambli juht L. Järvi näitas osavust ja head jäljendamisoskust möödunud laulupeo mõnede üldjuhtide juhatamisviiside ja maneeride allakriipsutamisel. Koorijuhi väga tabavate õpetussõnade saatel kanti ette „Karjapasun" ja „Midrilinnu laul", millele järgnesid „Neidude valss" ja „Pea õitsvad roosid ...". Viimasele laulsid kaasa ka vaimustatult koosviibijad. Tänutäheks annetati igale ansambli liikmele nelgiõis koori esimehe poolt. Ettekande lõpetas ansambli moto ,Nii me piigad piuksume, teeme rõõmu meestele!" Ettekanded said teenitult kuulajaskonna kauakestva aplausi.

Harri Toi juhatusel laulis ka meeskoor mõne laulu, lõpetades T. Vettiku Noktürn'iga, R. Vesi ja A. Raudsepp esitasid dueti „Tean küllalt su sõnu ..." ja Andres Raudsepp hoolitses ühislaulude eest. Hubane ja meeleolukas koosviibimine kestis varaste hommikutundideni.

3. novembril seisab Meeskooril ees traditsiooniline aastapäeva ball „Holiday Inn'is" 1250 Eglinton Ave. E. (juurdepääs Wynford Dr. kaudu).

THE TRAVEL COMPANY
Morningside Mall, 255 Morningside Avenue, West Hill, Ontario M1E 3E6 • 284-8300

ÜKSIK- ja GRUPILENNUD
LAEVA-, LENNU-, BUSSI- ja RONGI SÕIDUD
RINGREISID ÜLE MAAILMA
HOTELLIDE RESERVATSIOONID

KÜLASTAGE MEIE UUT BÜROOD — TEHKE RESERVATSIOONID AEGSASTI!

KESKARHIIV TALLETAB EESTLUST TULEVASTELE PÕLVEDELE

Vaikselt kuid sihikindlalt on tegutsenud viimastel aastatel Eesti Keskarhiiv Kanadas, mille asukohaks on Toronto Eesti Maja. Arhiivi sünnist, tegevusest ja eesmärkidest andis ülevaate „Mele Elu" esindajale Eesti Keskarhiiv Kanadas juhataja Richard Antik.

Meie intensiivne tegevus oma pärimuste ja kultuuri edasikandmisel on nõudnud ja nõuab palju head tahet, kohusetunnet, tohutuid töötunde ja ainelist panust. Ometi jäävad kõigist üritustest kavad ja kirjeldused ajalehtedesse. Jäävad organisatsioonide kaustadesse. Neid tuleb koguda ja koondatult säästa kultuuri edasiviijaile, uurijaile ja teadlastele.

Eesti Keskarhiiv Kanadas on eestluse talletamine tulevastele põlvedele, kust võib leida uut jõudu ja uut vaimustust rahvuslikkude raskuste võitmiseks. See Keskarhiiv on üks neist mitmeist eestlaste poolt asutatud ja ülevalpeetavatest arhiividest. Teistena eksisteerivad sellised Austraalias, USA's ja Rootsis. Vanim ja suurim on neist Austraalia Eesti Arhiiv (asut. 1952).

MIDA KOGUTAKSE

Eesti Keskarhiiv Kanadas (omaaegse nimega asutamisest kuni 1968. a-ni Eesti Kultuurarhiiv) kasvas välja raamatunäitusest, mis korraldati Esimese Ülekanadilise Eesti Rahvuskongressi puhul Toronto Eesti Majas, kevadel 1960. a. Selleks näituseks andsid mitmed kirjastused ja üksikisikud väljapanekuid. Näituse lõppedes avaldas korraldaja Karl Eerme (†) soovi, et laenatud töösed jäetaks eestlaste ülekanadilise keskorganisatsiooni RVN kavatseva raamatukogu ja arhiivi alusvaraks, milline soov leidis sooja vastukaja. Eesti Majalt saadi pööningukorral eraldatud väike ruum ja sinna koondati ka I Eesti Päevadel (1957) toimunud raamatu ja Eesti anastamise kohta käivate dokumentide, fotode, kirjelduste, diagrammide ja trükiste eksponaadid, samuti E. P. materjalid, mis senini olid seisnud korraldajate hoolel nende kodus. Kirjastused ja ajalehed jätkasid väljaannete saatmist ning kogu kasvas.

Eesti Kultuurarhiiv ametlikult formeeriti 11. jaanuaril 1961 eripõhikorraga RVN juurde ja fikseeriti ülesanded: laiaulatuslik materjalide kogumine, säilitamine ja korraldamine, nimestike ja kataloogidega varustamine.

Raamatukogu ja arhiivi koostise ja kogumise alla kuulub: 1) eestikeelsed trükised, nagu raamatud, ajalehed ja ajakirjad, organisatsioonide bülletäänid, aruanded, teatelehed, ringkirjad, kavad jne.; 2) võõrkeelsed väljaanded meie eneste väljaannetena I-ses punktis loetatud ulatuses, ning teised, milles käsitletakse Eestit ja eestlasi, samuti Balti maid; 3) eesti autorite ja teadlaste teosed ja kirjutised ükskõik millisel teemal ja millises keeles; 4) fotod eestlaste tegevusest, üritustest, filmid, lindistused, heliplaadid ning kaardid, plaanid, noodid, graafiline kunst jne., 5) isikute, organisatsioonide ja ürituste arhiivid, käsikirjad, kirjavahetus, mälestused, päevikud jne.

TULEKINDEL ARHIIVIRUUM

Oma kogude majutamine on olnud arhiivil probleemiks algusest peale ning ka 1963. a. saadud ca 300 ruutjalase põrandapinnaga ruum oli varsti ülekoormatud, nii et raske, koguni võimatu, oli kindlamat korraldust läbi viia ja ülevaadet saada. Alles suvel 1976. a. võimaldus Eesti Maja uue juurdeehituse keldrikorral saada tulekindel, 8000 ruutjala põrandapinnaga ruum, mille väljaehitamiseks arhiiv maksis 3000 dollarit, mida lubati võtta riigi poolt 1972. a. antud 6000 dollarist. Sisustamisel rauast riiulitega, põranda katmisel jne. oli tõhusaks abiks endise arhivaari Karl Eerme testamendiga määratud 1000 dollarit.

Raamatuid on arhiivis neljatuhande piires, broshüür-raamatuid, pumpflette jne. mitmekordselt rohkem. Need on asetatud arhiivinõudeile erilistesse happevaba kartongkastidesse, mahutavusega 100 ja enam trükipoognat igas. Suurt ruumi tarvitab ajalehtede-ajakirjade kogu, see on meie tähtis kroonika materjal. Enam kui 300 erinimelist ajalehte-ajakirja on esitatud ligilähedaselt kokku 4000 aastakäiguga. Helilindistusi on ca 200-l lindil (intervjuud, kõned) fotosid (nende korraldamisele süstemaatselt pole veel jõutud) — nende hulk ulatub jällegi mitme tuhandele, siis maakaardid, noodid jt.

ARHIVAALID

Arhivaalide osas on kõige pealt meie keskasutiste EKN, E. Liidu ja Kanada Eestlaste Ajaloo komisjoni, ÜEP '72 ja Põhja-Ameerika EP materjalid. Iga dokument, kiri või leheke registreeritakse ja säilitatakse. Mainimist väärib Londonist saadud 36 foolio köites väljalõigete kogu inglise ajakirjandusest, milles Eesti ja Balti küsimused leiavad elavat käsitlust (1924. a. revolt, baaside nõue, okupatsioonid, saatkondade ja laevade kodumaale pööramisnõue jne.), siis arhivaale Saksamaalt täieliku Eesti Kooride Keskuse omaga. Muusika juures olles, kuulub siia Anton Kasemetsa huvitav ja rikkalik kogu ja Toronto E. Naiskoori arhiiv ja nootide kogu. Üksikisikuilt Arnold Tonska 6 mappi kirjavahetust põgenike algaastaist, Peeter Panksepa, Hanno Kompuse ja vana välistegelase dr. Peeter Speeki materjale Th. Talvak (†) on talletanud oma käsikirjas II köitelise mälestustekogu, Aavo Ürgsoo on kirjapannud mälestused ja dokumendid meie lennuväest. London (Ont.) E. Seltsi arhiivi, isegi pisiasjades täielik, eeskujulikus korras ja kataloogiga varustatud — muster arhiiv Osvald Lokki töö. Ning alles hiljuti saabus arhiivi Vold. ja Johanna Pätsi järeljäänud paberid, mis varem siin oleva Helene Johani paberitega annab tõhusa pildi eriti meie naiste tööst ja panusest. Peale selle on veel palju kogusid mis pole vähem väärtuslikud.

Raamatutega ja trükistega on arhiivi varustanud ulatuslikumalt Enn Salurand ja Alfred Kask, Milla Peetsu, Walter Piigli, õp. Tõnis Nõmmik ja paljud teised.

MAJANDUSLIKUD MURED

Arhiivi suuremaks probleemiks on olnud majanduslikud küsimused. Ükski arhiiv ei saa eksisteerida ainult materjalide annetusena ja nii on tulnud ka meil osta trükiseid. Lisanduvad köitmise kulud. Väga palju on tööd tehtud vabatahtliku panusena. Viimasel kolmel aastal on laekunud toetust $19.000 Ontario Mitmekultuurilisuse Arhiiv fondi summadest. Raha võib kasutada arhiivmaterjalide korraldamiseks, mis käsitleb vaid Ontariot ja tehtud töö kohta on nõuetav kolmekuu järele aruanded, neil on õigus teha koopiaid materjalist ja kataloogidest. EKN'i toetustest on tasutud Eesti Maja üür. Väga minimaalne osa on mujalt. Töötajad on oma väikesest töötasust määranud Arhiivi majand. toetuseks kindla protsendi.

Praegused arhiivi materjalid võivad olla abiks ülikoolides tehtavate tööde raames või vähemalt lähtekohti pakkudes. Kõik arhiivi materjal on kataloogiseeritud kahekordselt: 1. autorite tähestikulises järjekorras ja 2. sisuliselt. Vahetatakse materjali Austraalia ja Lakewoodi arhiiviga.

TÖÖJÕUD

Arhiivi algatajaks oli eelpool nimetatud Karl Eerme. Ta ei olnud kutseline arhivaar, kuid ajakirjanikuna, kirjanikuna ja publitsistina omas hea ülevaate rahvusliku arhiivi tarvidusest ja sisust. Alates 1975 on töötanud arhiivi juhatajana Richard Antik, kes pagulaspäevilt alates Taanist juba algas eesti-aineliste materjalide kogumist arhiividele. On mitmekordselt ülikooli lõpetanud ja omab kõrgema erialalise hariduse arhiivide alal. Pärast Tartu Ülikooli jatkas õpinguid Prahas Karlovi ülikoolis stipendiaadina raamatukogude, arhiivide ja kunstiajaloo alal, mille lõpetas edukalt ja asus tööle kodulinna Tartusse, Arhiivraamatukogu juhatajana. Tema sulest on ilmunud kümmekond püsiva väärtusega teost ja erialalisi kirjutusi, mis on otseselt seotud rahvuskultuuriga ja arhiivindusega.

Viimasel kahel aastal on töötanud arhiivis tööajaga 3 päeva nädalas Ermi Soomet, kes on Tartu Ülikooli lõpetanud õigusteadlasena ja Kanadas Montreali ülikooli Majandusteaduskonna. R. Antik hindab kõrgelt E. Soometit. Sama kõrge hinnangu jagas ta ka kadunud Karl Eermele.

Oma vestlust lõpetades, arhiivi juhataja Richard Antik soovib, et kõik kaasmaalased järgneksid Karl Eerme eeskujule ja mõtleksid eestluse varade säilitamisele ja tulevastele eesti põlvedele! Iga dokument, raamat, ajaleht on ülimalt tähtis. Ärge visake ühtki lehekest ära vaid tooge Arhiivi kus see võib olla otsitud ja puudub.

elna

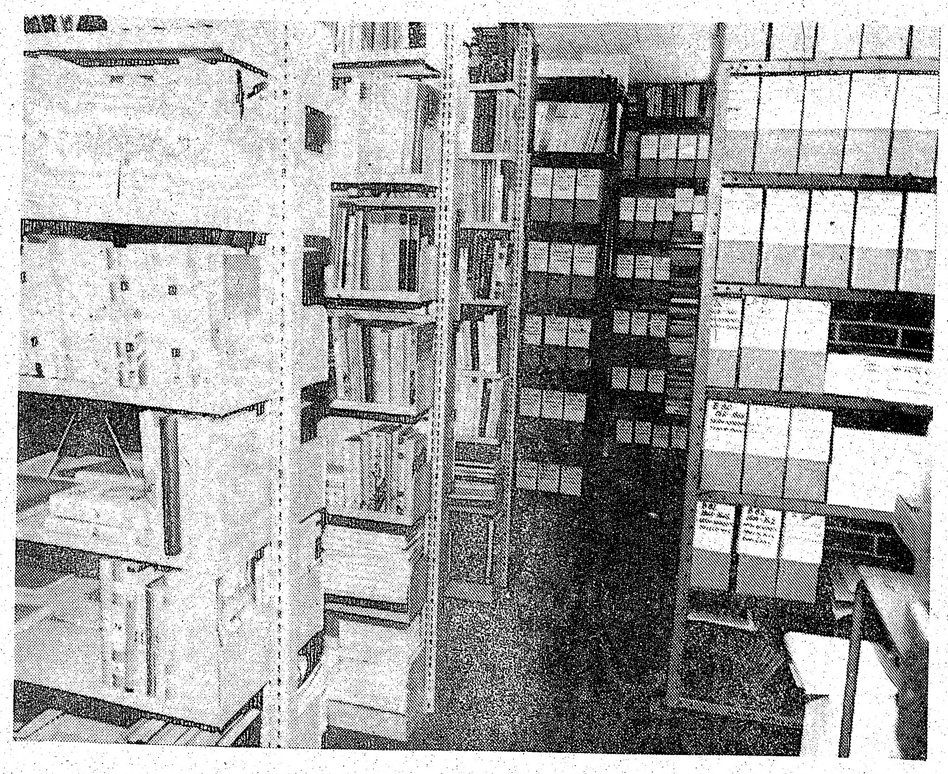

Eesti Keskarhiiv Kanadas säilitab Toronto Eesti Majas tohutu hulga arhivaale, mis laotud tihedalt riiulitele.
Foto — Elna Kungla

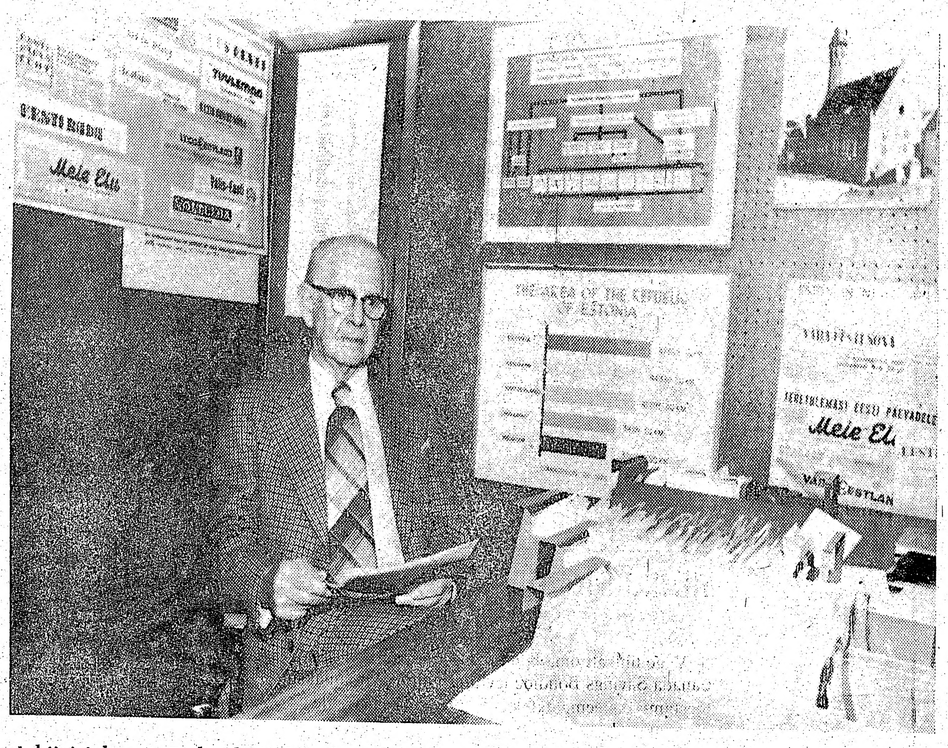

Arhiivi juhataja Richard Antik oma töölaua juures kus arhiivmaterjalid süstemaatiliselt kataloogitakse.
Foto — Elna Kungla

VÕITLEJATE ÜHINGU JUHATUS NOOREMAS KOOSSEISUS

Ralf Moksil oli raskusi Toronto Eesti Võitlejate Ühingu peakoosoleku juhtimisega 14. okt. Toronto Eesti Majas, kuna sõnavõtud tihti kaldusid päevakorrast kõrvale ja palju aega kulutati pisiküsimuste peale, kus nõuti parandusi ja selgitusi möödunud tähtpäevade puhul avaldatud kirjutiste kohta. Ühingu sisemisse ellu puutuvate küsimuste esiletoomiseks ning selgitamiseks ei jäänud küllaldast aega. Üle libiseti ka küsimusest, miks eestlased kasutavad tuleval aastal Rootsi sõiduks N. Liidu Inturisti usaldus-reisibürood.

Koosoleku alguses esimees August Kala tuletas meelde aasta jooksul surma läbi lahkunud kaasvõitlejaid. Nendeks olid: O. Tuulas, O. Toivonen, A. Raidur, E. Nappsepp, F. Petersen ja M. Randla. Ümmargused sünnipäevad kõrges vanaduses olid K. Tammel (85), N. Valgel (80), A. Kalal ja J. Tollil (75).

Järgnes koosoleku rakendamine. Juhatajaks valiti R. Moks ja protokollijaks K. Tori. Päevakord kinnitati esitatud kujul. Möödunud aasta tegevuse aruande esitas A. Kala. See oli väga üksikasjalik, eriti Ühingu 25. aastapäeva puhul väljaantud trükise „Vabadusvõitluse Teedel" trükkimisega seotud kulutuste osas. Ühingu kanda on veel $700, mis osaliselt loodetakse saada tagasi olemasolevate eks. müügist. Seoses sellega kassa aruanne näitas hoiustes väikest vähenemist. Juhatuse eriliseks ülesandeks oli kaasaaitamine sõjameeste ürituste ettevalmistamisele ESTO-80 raamides, et need hästi õnnestuks. Lisaks sellele tõusis möödunud tegevusaastal esile mitmeid erikküsimusi, millega tuli esimehel tegeleda. Aruanded kinnitati esitatud kujul.

Seoses sõiduga Rootsi esitas V. Rande küsimuse, kas juhatusel on teada, et Lawson Reisibüroo, mis korraldab eestlaste sõitu Rootsi tuleval aastal, on N. Liidu Inturisti usaldus-büroo ja eestlastel ei tuleks seda kasutada oma sõitude korraldamiseks. Liidu esimees K. Tori vastas, et meil on olemas ka Hans Kivi reisibüroo ja võitlejatel tuleks kasutada seda. Teised Rootsi sõidu korraldajad teevad nii nagu neile meeldib.

Koosolek muutus kärarikkaks, kui A. Mägisoo tuli välja süüdistusega A. Kala vastu,

et tema poolt kirjutatud artikkel juubeliaasta trükises on ebaõige ühes osas ja nõudis selle parandamist. Pikema vaieluse järele koosolek lükkas tema süüdistuse ja paranduse tagasi.

Ühingu juhatuse ja teiste organite valimine kulges ladusalt. Esimeheks valiti ühel häälel Hans Kivi. Samuti valiti ühel häälel tema poolt esitatud juhatuse liikmed: K. Tori, R. Moks, A. Kala, E. Tammiste, A. Tooming, P. Kunstimees, A. Lukk ja Ü. Tamre. Sellega ühing sai juhatuse tublisti nooremas koosseisus, kui oli endine juhatus.

Tegevuskavas, mille esitas lahkuv esimees A. Kala, olid loetletud Ühingu traditsioonilised üritused ja osavõtt ESTO-80 raamides ettenähtud sõjameeste üritustest Rootsis. Peeti soovitavaks, et sinna sõidaks igast ühingust esindus; mitte üksi esimees. Koos tegevuskavaga võeti vastu ka eelarve, mis oli koostatud tasakaalus $1600. Koosolek otsustas toetada F. Limbergi poolt väljaantavat raamatut „Isamaa eest" $100-ga. Raamat sisaldab Eesti armee juhtkonna koosseisu neljal erineval ajal.

Kohal algatatud küsimuste all

P. Auksi tegi etteheiteid Liidu juhatusele,

Hans Kivi — Toronto Eesti Võitlejate Ühingu uus esimees.

et see on lasknud trükkida SÕDALASE juubeli numbris A. Nõmmiku kirjutise, millest tema loeb välja, et võitlejate esimeseks ülesandeks ei ole mitte Eesti iseseisvuse taastamine vaid tegelemine uue ajastu probleemidega, mis järgnevad nende rahvaste vabanemisele N. Liidu ikkest. Sõnavõtt selles küsimuses muutus nii elavaks, et unustati küsimast kirjutise autorilt, mida tema oma kirjutisega mõtles. Lõpuks ta sai siiski sõna ja tähendas selgituseks. Kui meie midagi nõuame ja tahame selle saavutada, siis tuleb meil organiseerida jõud, mis seda nõudmist toetab. Käesoleval juhul on selleks ikestatud rahvaste koostöö ja valmisolek võidelda uue ajastu ja parema tuleviku nimel. P. Auksi nähtavasti sellest aru ei saanud ja jäi oma süüdistuse juurde.

Koosolek lõppes hümni laulmisega.

Mulgid meenutavad kodutalu

Kolmandat korda korraldab Mulkide Selts omamaalaste ja nende sõprade kokkutuleku 4. novembril Tartu College'i ruumides, kus on kavalise osa pealkirjaks „Mu meeles kuldne kodukotus".

Korraldajad on koostanud umbes 45-minutilise kestvusega kava, kus põimikuna on sõnalisi ja muusikalisi ettekandeid aga paaril korral tuuakse kaastegevaks ka osavõtjaskond ühislauludega. Selles on kaastegevad Edgar Kink, Elna Libe, Olev Härm ja Elmar Tani, kuna mulgi poetess Salme Ekbaum on kirjutanud selleks sündmuseks mulgi talule pühendatud luuletuse. Põimiku lõpul on ettenähtud tervitus endiselt Viljandi maavanemalt Mihkel Hansenilt.

Pärast kavalist osa on õhtusöögiks mulgimaa talutoit koos Seasaare kõvaga.

Hiidlaste Seltsi 5. aastapäev

Laupäeval, 17. novembril pühitseb Hiidlaste Selts oma viiendat aastapäeva traditsioonilise Mardipeoga Tartu College'i ruumides. Pidu algab seekord lühikese aktuse osaga, kus seltsi naisring annab seltsile üle lipu, mille nad on valmistanud seltsi viiendaks aastapäevaks. Kavas on tervitusi, sõnavõtte ja lauluettekandeid. Õhtusöögile järgneb tants „Kaja" orkestri saatel.

Need möödunud viis aastat on selts olnud tihedas tegevuses. On koostatud seltsile põhikiri, kujundatud embleemid ja tavad, trükitud liikmekaardid, kirjapead ja kviitungiraamatud jpm. Selts annab välja kaks korda aastas ilmuva ajakirja „Hiiu", mis viiendaks aastapäevaks ilmub pisut pidulikumas rüüs koos tervitustega.

Seltsi liikmeskond on kasvanud nende aastate vältel üle kolmesaja liikmele, kes on astunud liikmeskonda mitmelt mandrilt. Suuremad kokkutulekud on kevadel peakoosolekuks, suvel jaanitulele ja sügisel mardipeole. Kuid selts on koostöös Saarlaste Ühinguga korraldanud Eesti Majale tuluõhtu Soelapeo nime all, korraldas ka ülemaailmse hiidlaste kokkutuleku Baltimore'is 1976 ja tuleval suvel seisab samasugune kokkutulek ees Stokholmi Esto raamides. Ka aitas selts kavandada, ülesehitada ja läbiviia maakondade vahelised Killamängud eelmisel aastal.

Peetri koguduses algab leer

Pühapäev, 21. oktoober kujuneb Toronto Peetri kogudusele suurpäevaks, kuna hulgakene eesti noori alustavad piduliku jumalateenistusega leeriõpinguga. Nende õnnistamine toimuks pühapäeval, 4. mail tuleval aastal koguduse õpetaja Oskar Puhmi poolt.

Peetri koguduse leerid on seni kujunenud arvukaiks, kus üle poolesaja noore 6 kuu vältel on kasvanud leeriõdede-vandade pereks — süvenenud usuliselt ja tihendanud sidet oma kirikuga ja rahvusega.

Leeritunnid peetakse pühapäeviti pärast hommikust jumalateenistust kella poole 2-ni päeval. Õppematerjalid on enamikus eesti keelsed. Vajalikult võib kasutada ka ingliskeelseid õpikuid. Keegi ei tarvitseks karta, et eesti keele vähene valdamine takistaks leeriõpinguid. Õpetaja arvestab alati leeriõpilase keelelist taset ja püüab usuliselt ainet selgitada ka kohalikus keeles.

Leerinoortel on nende endi poolt valitud juhatus, kes abistab õpetajat ja korraldab noorte jumalateenistusi, mida sisustatakse leerinoorte endi poolt lauluga ja instrumentaal muusikaga koguduse organisti Inga Korjuse juhatusel. Samuti laulavad leeriõpilased koorina Margit Viia juhtimisel. Tänavusel leeri avajumalateenistusel esineb viiuli solist eelmise aasta leerinoor Karen Lenk. See oleks nagu ühendajaks tänavuse ja eelmise leeri vahel, innustades ka uut leeri andma oma muusikaline panus.

Leeri ava-teenistusest võtavad kombekohaselt osa leerinoorte vanemad, perekondsed, ristivanemad j.t. Leer on inimelu kevadiselt kaunis aeg, millest jäävad püsivalt ilusad mälestused ja Kristlik põhivara südamesse ja ellu. Leeri ava-jumalateenistuse pühapäeval seatakse ka kellaaeg 1 tund hiljemaks.

Viiulisolist KAREN LENK

Teadaanne sportlastele

ESTO '80 sporditoimkond palub kõiki, kes on huvitatud võtma osa Kanada esindusmeeskondadest võrkpallis, korvpallis, jalgpallis, kergejõustikus, laskmises, males, bridzhis, golfis, tennises ja ujumises, teatada Jaak Järve'le 870 Runnymede Rd., Toronto, Ont. M6N 3W4.

Märkida ära oma nimi, aadress, telefoninumber ja võistlusala.

Ohvitseride kogu organiseerimisel

Möödunud nädalal said ohvitserid kutse Eesti Ohvitseride Kogu Kanadas asutamiskoosolekule, mis peetakse 24. okt. algusega kl. 7.30 õ. Tartu College'is. Ringkirjale on organiseeriva toimkonna nimel alla kirjutanud Vabadusristi Kavaler kpt.-major Nikolai Valge. Praegu tegutsevad Eesti Ohvitseride Kogud USA-s ja Rootsis.

JOANN SAARNIIDU

KUNSTINÄITUS

Eesti Majas 3. ja 4-dal novembril

„Meie Elu" nr. 42 (1549) 1979

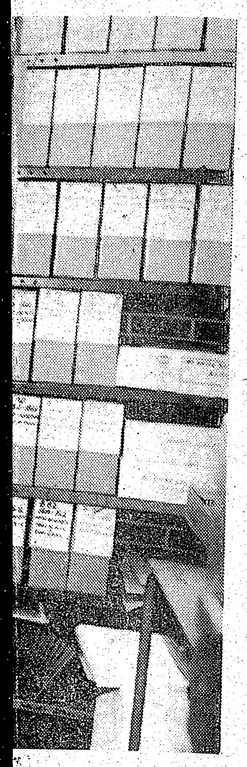

ale, mis laotud tihedalt
Foto — Elna Kungla

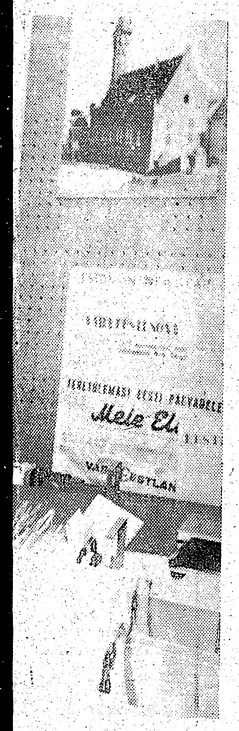

temaatiliselt kataloogi-
Foto — Elna Kungla

olist KAREN LENK

adaanne
ortlastele

sporditoimkond palub
huvitatud võtma osa
ndusmeeskondadest võrk-
pallis, jalgpallis, kerge-
skmises, males, bridzhis,
ses ja ujumises, teatada
le 870 Runnymede Rd.,
t. M6N 3W4.
ära oma nimi, aadress,
ber ja võistlusala.

itseride kogu
kaniseerimisel

nädalal said ohvitserid
Ohvitseride Kogu Kana-
skoosolekule, mis pee-
algusega kl. 7.30 õ. Tar-
Ringkirjale on organi-
konna nimel alla kirju-
usristi Kavaler kpt.-ma-
Valge. Praegu tegutsevad
seride Kogud USA-s ja

N SAARNIIDU

STINÄITUS
ajas 3. ja 4-dal
ovembril

TÄHTSAD UUDISED NENDE CANADA SAVINGS BONDIDE KOHTA MIS TEIE PRAEGU OMATE.

BOONUSED VÄLJAANNETELE, MIS DATEERITUD ENNE 1974

Kui te omate tähtpäevumata Canada Savings Bonde, mis on dateeritud enne 1. novembrit 1974, siis olete õigustatud saama erilise sularahaboonuse 1. novembril 1979. Allpool on toodud vastavad seeriad ning boonuse summad 100 dollarilise nimisväärtuse kohta.

Seeriad	Maksetav sularaha boonus 1. novembril 1979
1967/68 (S22)	$32.50
1968/69 (S23)	$23.50
1970/71 (S25)	$16.75
1971/72 (S26)	$19.75
1972/73 (S27)	$20.25
1973/74 (S28)	$20.50

(1. novembril 1966 dateeritud 1. novembril 1979 aeguvate Centennial seeriate omanikud saavad tähtpäevumise puhul 100 dollariliselt nimisväärtuselt sularaha boonuse $30.75.)

Need sularaha boonused, mis rakendati 1974. aastal, suurendavad bondide aastast intressi 10½ protsendile 1. septembrist 1974 kuni 31. oktoobrini 1979.

LÕPUBOONUS TÄHTPÄEVUMISEL

Lisaks 1. novembri 1979 sularahaboonusele, maksetakse teile sularahas lõpuboonus kui te olete hoidnud neid bonde tähtpäevumiseni. Ka lõpuboonuse maksmisel annavad teie bondid kuni tähtpäevumiseni 10½ prots. intressi.

Seeriad	Tähtpäevumise aeg	Lõpuboonus sularahas Makstakse sularahas $100 nimisväärtuselt
1967/68 (S22)	Nov. 1, 1980	$ 4.50
1968/69 (S23)	Nov. 1, 1982	$11.75
1970/71 (S25)	Nov. 1, 1981	$ 5.50
1971/72 (S26)	Nov. 1, 1980	$ 2.75
1972/73 (S27)	Nov. 1, 1984	$17.00
1973/74 (S28)	Nov. 1, 1985	$21.50

KUIDAS NÕUDA OMA 1. NOVEMBRI 1979 BOONUST

Viige lihtsalt oma bond panka või mõne teise ametliku Canada Savings Bondide levitaja juurde. Väljamaksu tõestamiseks eemaldatakse teie bondilt enne selle tagastamist vasakpoolne ülemine nurk. Pidage meeles, et teil ei ole vaja sularaha boonuse saamiseks välja osta bond või ära lõigata intressi kuponge.

Oma eriboonuse saamiseks sularahas võite hakata tegema ettevalmistusi juba alates 9. oktoobrist. Kui te hakkate tegutsema oktoobris, siis tehakse kõik bürootöö seoses teie sularaha boonuste väljamaksmiseks koheselt ning raha üleandmine toimub automaatselt 1. novembril.

VIIMASE VIIE VÄLJAANDE TULU SUURENDATUD

Alates 1. novembrist 1979 on aastast keskmist tulu kuni tähtpäevumiseni suurendatud 10¼ protsendini väljaannelt 1. novembrist 1974 kuni 1. novembrini 1978.

1974/75, 1975/76 JA 1976/77 SEERIAD

Nende seeriate omanikud saavad uue kõrgema sissetuleku sularaha boonusena bondide tähtpäevumise kuupäeval. Sularaha boonus suurendab nende bondide aastast tulu 10¼ protsendini 1. novembrist 1979 kuni tähtpäevumiseni. Allpool esitame boonused 100 dollariliselt nimisväärtuselt:

Seeriad	Tähtpäevumise aeg	Sularaha boonus tähtpäevumisel
1974/75 (S29)	Nov. 1, 1983	$2.50
1975/76 (S30)	Nov. 1, 1984	$4.75
1976/77 (S31)	Nov. 1, 1985	$8.00

Sularahas boonuse saamiseks tuleb hoida oma bondi kuni tähtpäevumiseni. Teie võite sisse kasseerida oma kupongid või intressitshekid igal aastal ning olete õigustatud saama lisaks sularaha boonuse.

1977/78 JA 1978/79 SEERIAD

Alates 1. novembrist 1979 kannavad need seeriad nüüd igal järelejäänud aastal kuni tähtpäevumiseni tulu 10¼ protsenti.

Suurendatud intressimäära tulemusena saavad nende seeriate Regular Interest Bondide omanikud igal 1. novembril, alates 1980. aastaga, kuni bondide tähtpäevumiseni igal aastal 102.50 dollarilise intressisumma 1000 dollariliselt nimisväärtuselt.

Compound Interest Bondide intressisummad akumuleeruvad nüüd uue 10¼ protsendilise aastase intressimäära alusel. Intressisumma maksetakse välja bondide väljalunastamisel või tähtpäevumisel. Allpool näitame kuidas 100 dollarilise Compound Intrest Bondi väärtus nüüd kasvab:

	1977/78 seeriad	1978/79 seeriad
Nov. 1, 1979	$115.81	$109.50
Nov. 1, 1980	$127.69	$120.72
Nov. 1, 1981	$140.77	$133.10
Nov. 1, 1982	$155.20	$146.74
Nov. 1, 1983	$171.11	$161.78
Nov. 1, 1984	$188.65	$178.36
Nov. 1, 1985	$207.99	$196.65
Nov. 1, 1986	$229.30	

CANADA SAVINGS BONDID VÕIMALDAVAD SUURE VALIKU

Uued Canada Savings Bondid annavad igal aastal 7 aasta jooksul 10¼%.
Müügil 9. oktoobril.

Õiglus võitis Eestis ühel juhul

STOKHOLM — Seoses tartlasest kunstniku Teet Papsoni ebaseadusliku kinnimõistmisega 24. augustil Tartus väljarändamissoovi eest, oli läänemaises eesti ajakirjanduses juttu ka Vladimir Ruppeni loost. Too mees oli 20. juulil 1978 Paides metsikult peksnud võõrast last Marek Leplat, nii et poiss jäi üsna sandiks ja pidi haiglas lamama. Võimuorganid olid siis leidnud, et mehe tegevuses puudunud kuriteo koosseis ja lubasid tal edasi tegutseda. Mees ähvardanud ka poisi vanemaid. Miilits ei olnud nõudnud sisse isegi mitte ravikulusid. Näide oli toodud seoses sellega, et kuigi advokaat Lõhmus oli leidnud Teet Papsoni süütu olevat, kuna tema teos tegelikult puudub kuriteo koosseis, oli ta sunnitööle mõistetud.

Nüüd teatati Eesti raadio saates „Teist ja Teile" 1. oktoobril, et Eesti NSV Prokuratuuris leiti äkki, et Vladimir Ruppeni teos on siiski kuriteo koosseis ja olevat juba ka algatatud kriminaalasi. Ehk soovivad Nõukogude võimud sedakorda tõestada, et tõelised kurjategijad ei saa siiski Eestis nõnda vabalt ringi jalutada, nagu pagulasajakirjanduses väideti? Ent sel juhul tuleks lõpetada ka katsed rahumeelseid inimesi kurjategijateks tembeldada, nagu talitati Teet Papsoni ja tema sõbra Annes Hermanni (af Enehiem) puhul, kes mõlemad poolteiseks aastaks Siberi vangilaagrisse mõisteti. Kas nüüd kõrgemad võimuorganid Tallinnas tühistavad kummagi ebaseadusliku kohtuotsuse, mis langetati üksnes sellepärast, et takistada mõlema noormehe väljarändamist N. Liidust? Kui mitte, on see ränk Helsingi lepete rikkumine, takistades sihilikult perekondade ühendamist ja inimesi vabalt väljarändamast, kui nad selleks soovi avaldavad.

Jüri Lina

KNOB HILL PLAZA
2613 Eglinton East
Scarborough,
Tel. 261-7630

INGEBORG SHOES

Naiste-Meeste-Lastekingad

Salamander ja teised mugavad laiused.

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

A. Mägiso:

PAREMA RIIGIKORRA OTSINGUL...

Ühiskondliku korra kujunemise analüüs ajaloo ja sotsioloogia taustal, kus tsentraalseks teguriks on inimene ise kõigi oma muutmata loomuomadustega.

2.

Vaatleme demokraatia poolset osa, eesotsas USA-ga kui Lääne-demokraatia juhtivat suurvõimu maailma poliitikas.

— Iga New Yorki saabuja võib kohata sadamas kõrget „Statue Liberty'd", mis USA-le kingiti Prantsusmaa poolt a. 1883 vabaduse sümboliks. USA on kujunenud koduks paljudele, kes varakult Euroopast olid sunnitud lahkuma suurel arvul usu ja poliitilise tagakiusamise pärast. Ka hiljem, kes sõdade ja okupatsioonide tagajärel kaotasid oma kodud. Muidugi ei puudu ka parema söödamaa otsijad mitmetelt mandritelt ja see sisseränu protsess kestab. — Indo-Hiina ruumist valgub järjest uusi põgenikke pääsemiseks kommunistliku terrori eest.

USA koosneb 50. osariigist ja on seega föderatiivne vabariik, põhiseadusega 1789. Enne seda, 1777 a. peale valitseti n.n. confederation act'iga. Seal on olnud suuri võimalusi edasijõuda igalühel, peamiselt just suurte vabaduste ja veel suuremate loodusvarade kui rikkuste poolest. Muide võiks lisada, et nende revolutsiooni üheks loosungiks oli eraomandi pühaspidamine ühes isikliku õnne taotlusega, mis kajastub ka põhiseaduses. Peale kahe suurema poliitilise partei on seal mitmeid võimugruppe. Kõigevõimsamaks nendest peetakse suurte pankade juhtkonda, kes rahamaailma valitsemisel on omavahel sidemes (interlocked). Neile järgnevad suured rahvusvahelised (multinational) tööstuskaubandus-transport-kommunikatsiooni jne. ettevõtted ja kindlustusseltsid. Selles sarjas on viimasel ajal omarahva silmis suure kriitika alla sattunud 15 õlifirmast seitse suuremat — Seven Sisters, nagu Exxon, Gulf, Shell jt. Need „seven sisters" on valitsuse andmeil lõikanud lubamatult kõrget kasu 1973 a. saadik, mille üle kongressis on tekkinud põhjendatud nurin ja nõutud nimetatud kasu investeerimiseks uute energiaallikate rajamiseks. Eriti tuliseks paisus küsimus õlieksportijate riikide (OPEC) pideva õlihinna kõrgendamise tõttu. Peale märgitud mõjugruppe on seal võrdlemisi suur kaal ka töölisunionidel miljonliste liikmesarvudega ja etnilistel gruppidel, eriti neegritel oma suure juurekasvu tõttu. Nende hulgas on ka juudid väga võimsad peakõikidel aladel peale oma eriala — äritsemise.

Nimetatud mõjuvõimu teguritega tuleb valitsusel arvestada alaliselt

ja paljudel juhtudel vaid koordineerida nende tegevust, rääkimata efektiivsest kontrollist. Pealegi on kodanike individuaalõigused kruvitud ühekülgselt liialt avaraks inimõiguste (human rights) komisjonide poolt, mille tõttu puudub ühiskonnas tasakaalu era- ja üldhuvide vahel, olles järjest teravnenud õnnetult lõppenud Vietnami sõjast saadik. See tasakaalutus on tekitanud asjatuid vaidlusi ja venivaid kohtuprotsesse, sest isiklike huvide ja õiguste tagaajamine on kujunenud nagu moeasjaks. Valitsusele raskuseks on ka riigi- ja omavalitsuste teenistujate streigid, mis kohtadel tihti arenenud korralageduseks. See nähtus ei ole ainult monopoliks USA-le vaid peakogu Lääne-demokraatiale, ka siin Kanadas. Mõnede poliitikute ja asjaomaste teadlaste poolt kritiseeritakse seda kui negatiivset nähtust ühiskonnas, sest riigiõiguslikult peetakse seda ühiskonna eksistentsi lagunemise tunnuseks järgneva väite kohaselt: riigi- ja omavalitsuse (public servants)teenistujad õieti moodustavad ühe riigi selgroo ja kui need oma ülesandeid enam ei täida, eriti politsei, tuletõrje ja vanglate teenistujad, siis on tegemist ilmse korralagedusega — anarhia. Loogiliselt ei ole siis võimatu ka olukord, kus isegi valitsus võib minna streiki, sest valitsuse liikmed ei ole juriidiliselt muud midagi kui riigiteenijad, vandetõotus ei kõrvalda seda. Peale selle puudub siin vahekohtunik, nagu erasektoris tööliste ja tööandjate vahel riigivõimu näol. Kasutada parlamenti kui töölesundimise vahendit on riigiõiguslikult jäme nonsense, sest parlament ei ole loodud selleks, et täita eksekutiivorgani ülesandeid. Selviisil tõmmatakse parlament kõrvale oma seadusandlusest, mis on raskepärane ja kulukas toiming. Parlamendi ülesanne selles probleemis oleks ainult anda vastav seadus ja nimetada vahekohtu-instituut poliitiliste parteide või teiste võimugrupide esindajatest või panna see ülesanne mõne kohtu-kolleegiumi peale.

Kõige halvem juhtub siis, kui streikijate nõudmiste rahuldamiseks koormatakse kodanike järjest kõrgenevate taksidega, nagu see kombeks kujunenud Kanadas asjaomastele võimulolijatele.

Üldiselt tänapäeva ühiskonda, selle kõikides vormides, kritiseeritakse asjaomaste teadlaste poolt ja muuhulgas leitakse, et

inimsugu on kaldumas: lõtvuse, lodevuse, laiskuse, kuritegevuse ja sugulise (sex) lõbu poole,

mis noorsoos suuresti levineb igasuguste droogide kasutamisel — et kunstlikult ülespiitsutada lõbutunde tekkimist. Selle tagajärjel kurdetakse laialt levinenud töödistsipliini ja kohusetunde puudust, eriti avalikus teenistuses olijate juures, kus halva eeskujuandjaiks ja korruptsiooni tekitajateks osutuvad tihti kõrgemad ametikandjad, kus moraal ja kutseetika ohverdatakse maisetele lõbudele ja ainelisele kasule. Samuti leitakse, et väga ulatuslikult publitseeritakse seksi ja vägivalda sisaldavaid teoseid, korraldatakse sellesisulisi TV-saateid, kus sündsus ja moraal ei mängi mingit rolli ja kus majanduslikuks rikastumiseks kasutatakse kaaskodanike nõrkusi. Korruptsioon ja pornograafia on nagu üheks osaks tänapäeva ühiskonnale. Üsna kensakas tundub isegi see, et valitsuste juhid ka ei taha või ei julge (vist kartes valimisi) otsustada küsimusi, mis otseselt kuuluvad valitsuste ressoori, vaid määravad endi asemele n.n. kuninglikud komisjonid (royal commissions), kelledele tasutakse siis ka kuninglikult taksimaksja arvel. Nõnda valitsus sokutab oma päevakorrast eemale ebameeldivaid küsimusi, mis jäävad sageli kasvõi osaliseltki rakendamata. Tänaste poliitikute seas leitakse üksikuid, kes riigi- ja rahvaasju ajavad hoolega, erapooletult ja üldhuvides. Enamus neist peegelduvad endast rohkem kalduvusi karjäärile ja avantürismile kui tarkusele ühiskonnateenimiseks.

Viimastel aastatel on Lääne-demokraatiad sattunud võrdlemisi raskesse olukorda

eelnimetatud õlieksportijate (OPEC) riikide järjest kõrgendatud õlihindade ja toodangu piiramise tõttu. Selle tagajärjel nende tööstusi ähvardab seismajäämine ja sellega ühes ka tööpuudus. Esimeseks vastusammuks teostuski s.a. juunis Tokio konverents, kus ühiselt otsustati kasutada kõiki abinõusid, et ärahoida 1929 a. börsikrahhi kordumist ja pidurdada süvenevat inflatsiooni. Mõnelt poolt on soovitatud, et USA, Kanada, Argentiina ja Austraalia kui nisukasvatajad maad peaksid omavahel ka ühinema nisuhinna suhtes ja selle viima nii kõrgele, et OPEC-riigid ei saaks neid suruda võlgadesse oma kalli õliga — et, kui kaubelda, siis põhimõttel „vorst vorsti vastu". Kanada dollarist on jäänud vaid 41 senti ja ei ole märke, et see veelgi ei langeks, tarvitseb ainult jälgida kullahinna meteoorilist tõusu. Kuigi samalajal tulevad teated raudeesriidetagustest maadest, et ka seal löönud sisse energiakriis, õlihinnad tõusnud enam kui poolevõrra jne., sealse konjuktuuriuurijad on siiski arvamisel, et N. Venes ei ole veel õli kui energiakriisi. Õlimüük satelliitriikidele olla piiratud eeldatava sõjavarude kogumiseks.

Üldiselt peetakse aga siiski võimalikuks, et neid maid ootab samuti majanduslik kriis

ja ka mitmeid muidki kriise, mis omased sellele gerontokraatlikule süsteemile, nagu krooniline toitainete puudus jne. Sellepärast praegustel ja tulevastel poliitikutel seisavad ees suured ja rasked ülesanded, et lahendada kõike tänapäeva ühiskondades tekkinud ja tehtud kriise ning sellega kaasuvaid häireid ja rahutusi.

Diktatuurides, kus puudub vaba ajakirjandus ja opositsioon karistatav, on lahendatud ja lahendatakse ka edaspidi kõik küsimused nõnda, nagu see meelepärane valitsevale võimuklikele, arvestamata rahva üldhuve. Demokraatiates rahuldav lahendus saavutatakse alles siis, kui on konsolideeritud kõik ühiskonnas eksisteerivad võimugrupid nende esinduste kaudu.

Eriti on konsultatsioon tarvilik põhilistes ja kogu rahvast puudutavates probleemides, mis valitsuselt nõuab mitte ainult tarkust vaid ka kannatust, et elu võiks jätkuda rahulikult. Avalikus teenistuses tekkivad rahutused ja streigid on valitsuse ja parlamendi oma korraldada, pidades silmas vaid eeskuju ja võrdsust erasektorile. Viimases on küsimus keerulisem, sest ettevõtjad ja töölised on juba parteid ajalooliselt. Mitmeid asjaomaseid teadlasi ja poliitikuid on siin asunud ettevõtete demokratiseerimise (industrial democrasy) liinile, mis ei ole teoreetiliselt uus leiutis. See tähendab seda, et tööliste esindajad tuua ettevõtte juhatusse, kus siis koos otsustatakse kõik ettevõtte majandamisega seotud küsimused, ühesarvatud ka puhtatulu jaotus. Sellise muudatusega loodetakse panna alus n.n. rahva-kapitalistlikule süsteemile, mis seni näidanud häid tagajärgi Euroopa riikides, eriti Lääne-Saksamaal, kus parlemendi poolt antud ka vastav seadus selle süsteemi korraldamiseks. Asjatundjad väidavad, et sellega ei saavutata mitte ainult edu ja stabiilsust majanduses, vaid ka poliitiliselt oleks see parimaks vastumürgiks kommunistlikule subversioonile. Pealegi on leitud, et niisugune süsteem on ka inimesele loomukohasem, isikliku initsiatiivi arenguks, sest

töötamise eesmärk eeldab ka lisakasu peale nominaalpalga,

ületunnid ja tükitöö senises süsteemis mõjutab vastupidiselt.

Siin mandril ei ole jõutud selles probleemis veel praktiliste sammudeni peale mõne vähema eraalgatusliku juhuse, sest ettevõtete juhid ei taha loobuda oma autoriteedist ja unionide juhid jälle — oma mugavatest ja hästitasutud esindusametitest ettevõtete juhatuste juures.

(Järgneb)

Osa Eesti Kunstide Keskuse 5. aastapäeva koosolekust osavõtjaid ja juhatuseliikmeid. Ees vasakult: Ellen Peterson, Ilma Anyas, Johannes Pahapill, Stella Kerson. Taga: Peeter Sepp, Emil Eerme, D. Taada, N. Küttis, Uno Taft, A. Pedjase, Osvald Timmas ja Siegfrid Veidenbaum.
Osa noori EKK pidulikul õhtusöögil Four Seasons Hotellis. Vasakult: Timothy Curran, Nora-Mall Kerson, Alar Viinamäe, Heli Oder, Peeter Villmann, Karin Viinamäe. Foto — Elna Kungla

EKK TÄHISTAS 5. AASTAPÄEVA PIDULIKULT

Reedel, 12. oktoobril peeti Eesti Kunstide Keskuse aasta peakoosolek Toronto Four Season Hotellis 21 Avenue Rd. tähistades ühtlasi oma tegevuse 5. aastapäeva. Valiti uus juhatus ja usaldusmeeste kogu. Uude juhatusse valiti: Stella Kerson, Ilma Anyas, Marta Kivik, Mall Puhm, Uno Taft, Anne-Liis Tüll, Siegfrid Veidenbaum. Usaldusmeeste kogu juhatusse valiti Johannes Pahapill, Stella Kerson, Ilmar Heinsoo, Siegfrid Veidenbaum, Nikolai Küttis, Abel Lee ja Osvald Timmas.

Koosolek lõppes piduliku õhtusöögiga millest osa võttis 60 külalist, nendest ligi 20 aktiivset noort.

Stella Kerson tervitas külalisi ja tutvustas aukülalisi eesotsas peokõnelèja Beatrice Ramsay'ga. Aukülalistena oli kohal EKN esindaja Eneri Taul, Axel Rinck Saksa-Kanada kunstikogu president ja Kristi Allik, kes kirjutab muusikat ooperile Kalevipoeg.

Johannes Pahapill tutvustas Robert Bedard, kes on olnud kunstimuuseumi konsultandiks ja valiti ka nõuandvasse kogusse. Selle kogu moodustavad: Laine Pant, Emil Eerme, Heli Peterson, Uno Taft, Ille-Mai Gerdels, Peeter Sepp ja Vello Muikma.

Peokõnelejaks oli palutud Beatrice Ramsay CHSI-TV'st, kes on Pierre Berton'i Heritage komitee liige ja Federation of University Women esinaine. Kõne teemaks oli „Your Heritage and Mine". Kõneleja oli põhjaliku töö teinud Eesti ajaloo uurimisel. Tema esivanemad tulid Kanadasse Islandilt. Mida rohkem ta oli lugenud eesti ajalugu, seda rohkem oli vaimustusse sattunud maast ja rahvast, millest nii vähe oli varem kuulnud. Veendunult ta kinnitas, et kuigi see maa vaevleb ahelais pole keegi tema vaimu murda suutnud. Kui Island saavutas oma vabaduse 19. veebruaril 1944, oli Eesti langemas uute õrjusse. Eesti ja Islandi mineviku aarded on uuteks väärtusteks Kanadale. „Töötame selleks, et need kultuurivarad võiksid edasi elada sellel suurel ja ilusal maal, ütles kõneleja ja lõpetas Jüri Korki luulepühendusega Baltimore Eesti Päevadele, endal pisarad palgel.

Muusika eest hoolitses Peeter Vilmann. Diapositiivse Albertast näitas tulevane kunstnik Uno Ramat.

EKK majanduslik läbikäik on olnud $31.965.

elna

EKK muusikahooaeg algab

ÕNNE LAIKVE LAULUDE ÕHTU HART HOUSE'IS

Eelseisva Õnne Laikve ja Peeter Paul Lüdigi laulude õhtu sisuks on valik armastatud helitöid nii rahvusvahelistelt kui eesti heliloojatelt.

Alessandro Scarlatti, Robert Schumann, Edvard Grieg ja Richard Strauss on nimedeks kes esindavad „liederite" loomingu paremikku.

Robert Schumanni kaheksaosaline tsükl „Frauenliebe und Leben" op. 42, on Õnne Laikve laulude õhtu kõige ambitsioonikam muusikaline resurss. Schumann üldse armastas kirjutada mitte üksikuid laule, vaid ikka tsükleid. „Frauenliebe und Leben'i" kõrval-mis on kirjutanud Chamisso luuletustele, tuntakse veel tema samuti alati populaarset Heine-tsüklit „Dichterliebe", Eisenachi luulele rajatud „Liederkreis'i" ja 26-est laulust koosneb tema hiigeloopus „Myrthen".

Üldiselt tunnustatakse Robert Schumanni heliloojaks, kes sealt algab, kus Franz Schubert lõpetas. Muidugi, ka kirjanduse ajalugu oli vahepeal kasvanud ja uus generatsioon luuletajaid avasid lausa uusi emotsionaalseid uksi ka heliloojatele. Schumanni laulude kirjutamisele asudes, oli tema sulest juba üle kahekümne originaalsusest ja instrumentaalsest poeesiast hõõguvat klaveriteost maailmavalgust näinud. Nõnda on seletatav, et Schumanni klaverisaated on hoopis tundlikumad ja sügavamad kui ainult „saated". Ja tõesti — Schumanni lauludes klaveril on täita palju värvirohkem ülesanne, palju komplitseeritud deskriptiivsus, kui senini oldi saatelt nõutud. Kõik selline loominguline finess loomulikult eeldab aga ka pianisti kes kõik helilooja nägemused jälle helidesse tõlgiks — samal ajal soolohäälele aga liiga ei teeks.

Õnne Laikve laulude õhtul langeb see muusikaliselt vastutav ülesanne Peeter Paul Lüdigi õlgadele. P. P. Lüdig — meie põliseid ja tunnustatuid kontsertpianiste küll juba Eestis ja hiljem ka välismaal — on ka Torontos korduvalt tõendanud oma muusikalist maitset solistina, aga ka paenduvust klaveril saatjana.

Nõnda ootab Toronto vokaalmuusika sõpru ees sisutihe ja kvaliteetne laulude õhtu, kus ooperimuusikat vaadeldakse eriti Puccini ja eesti laululiteratuuri paremikku Mihkel Lüdigi, Artur Kappi ja Alfred Karindi loomingu kaudu.

Õnne Laikve järjekordne laulude õhtu algab kell 4.30 peale lõunat Toronto ülikooli Hart House'i Muusikasaalis.

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 8 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

Kiriklikud tähtpäevad Põhja-Ontarios

Kolmkümmend aastat tagasi külastas tolleaegne E.E.L.K. usuelu korraldaja Kanadas, õp. Karl Raudsepp mitmeid Põhja-Ontario keskusi ning pidas neis esmakordselt eestikeelseid jumalateenistusi. Selle töö tulemuseks on E.E.L.K. Sault Ste. Marie, Sudbury ja Thunder Bay kogudused.

Nii Sault Ste. Marie kui Sudbury kogudused olid teinud plaane seda tähtpäeva väärikalt meenutada pidulikkude jumalateenistustega, kutsudes külalisõpetajaks esimese eesti õpetaja nendes linnades — nüüdse piiskop K. Raudseppa. Kahjuks aga tabas piiskop Raudseppa Sudbury saabudes küllaltki tõsine südameatakk ning mõlemil teenistusel teenis Torontost kohalerutanud abipraost Tõnis Nõmmik.

Sudburys tähistati tähtpäeva jumalateenistusega ja koosviibimisega. Sault Ste. Maries oli jumalateenistus eriti pidulik, kuna külas oli SUOMI EESTI Maja naiskoor Arno Ambeli juhatusel (keš asendas haigestunud V. Kaldma'd) ning külalisorganistiks oli dr. R. Toi Torontost. Järgnes õhtusöök naisringi korraldusel. Siin esines dr. Toi ettekandega eesti kirikulauludest, ning päevakohaste sõnavõttudega esinesid A. Abel, Udo Rauk ja õp. T. Nõmmik. Mõlemates keskustes rikkus meeleolu teadmine, et koguduse põhja panija, piiskop Raudsepp viibis Sudbury haiglas. Viimaste teadete kohaselt on piiskop paranemas, kuid peab jääma haiglasse veel paariks nädalaks.

Stokholmi linnavolinik Tina Heinsoo viibis Torontos

Möödunud nädalai oli Torontos äsja Stokholmi linnavolikogusse valitud 29-aastane Tina Heinsoo. Ta viibis külas oma onu aupeakonsul Ilmar Heinsoo perekonnas.

Ta võttis Rootsi delegatsiooni liikmena osa USA läänerannikul, Seattles toimunud Naisarhitektide Maailmaliidu konverentsist. Tina Heinsoo on sotsioloog ja esindas sotsiaal-demokraatlikku parteid. Selle erakonna kandidaadina pääses ta ka äsjastel valimistel Stokholmi linnavolikogusse, kuhu kuulub ka eestlane Peeter Luksep.

Nagu Tina Heinsoo ütles „Meie Elule", toimuvad Rootsis kogukonnavalimised erakondade alusel. Teatavasti Toronto linnavolikogus erakonnad ametlikult pole esindatud, kuigi linnavolinike sümpaatiad on avalikult teada.

Pärast Fr. Schartau kaubandusgümnaasiumi lõpetamist töötas Tina kaks aastat välisministeeriumis arengumaade abistamise alal. Tema töö hõlmas Tansaaniat, Keeniat ja Mosambiiki, aga Aafrikasse reisima ta ei pääsenud. Järgnesid õppeaastad Sotsiaalteaduste ülikoolis, mille lõpetas sotsiaaladministratiivsel alal 1975.

Ta on töötanud mitmes riigiasutuses energia ja ehitusalaküsimustega. Viimastega tegeleb ta praegu Byggnadnämndenis. Juba koolis leidis ta, et temale sobis sotsiaal-demokraatide tööprogramm ning nende ühiskonna ümberkujundamise ideed. Ta astus Noorsotsiaal-demokraatide Liidu (SSU) liikmeks ja on praegu oma partei Bredängi linnaosa ühingu (stadsdelsförening) sekretär.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Peaministri Joe Clarki õnnitlus juubilarile

13. okt. pühitses Hiiu- ja Saaremaal tuntud tööstur ja ettevõtja Joosep Vahtra Eesti Baptisti kiriku seltskondlikus ruumis oma 80. aastast sünnipäeva. Arvukate õnnesoovide hulgas oli esikohal peaministri kaunitäheline ja maitsekas õnnitluskaart. Külalishulk kviteeris õnnitlust aplausiga.

Lugupeetud ja armast klubi liiget

HELGA PANCHENKO'T

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Armast klubi liiget

SAIMA KUMARI'T

leinab

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI MONTREALIS

ERIC PEHAP NÄITAS ULATUSLIKUMALT OMA UUT PALET

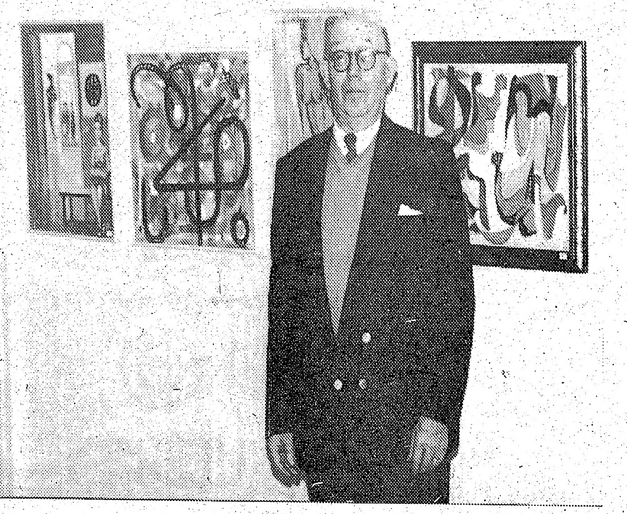

Erik Pehap'i maalide ja graafika näituselt Eesti Maja väikses saalis. Esitatud oli 57 tööd. Pildil kunstnik oma õlimaalidega „Muuseumis", „Uued sümbolid", „Modell" ja „Lõhe tervikus".
Foto — O. Haamer

Vastlõppenud Eric Pehapi kunstnäitus Eesti Majas, 12.—14. oktoobril näitas, et kunstnik kindla tagapõhjaga võib teha hüppeid ükspuha millisesse suunda ja stiili, valida mistahes temaatikat ja zhüseid. Pehap on kindla ja painduva joonistusliku joonega, hea vormi tunnetuse ja diskreetse värvimeelega, mida ta oskuslikus sünteesis esitab. Oma ulatuslike näitustega esineb ta harva, viimati kolm aastat tagasi. See oli vesivärvi loomingust. Ja veel kolm aastat varem oli temalt graafikanäitus. See-kordsel aga peamiselt õlimaalid. Ta senine realismi kalduv käsitlusviis on taandunud. Abstraktsed ja sümbolistlikud tööd domineerivad.

Näituse ruumi sisenedes köidab värvide mitmekesisus ja hõõguvus. Väljas on 57 tööd, neist valdav osa, enam kui pooled, õlimaalid, akvarelle 8 ja mitmesuguses tehnikas graafikat (kivitrükk, linool- ja puulõiked). Mitmed tööd esitavad seost kunstniku varasema loominguga realistlikus teostuses. Siia kuulub peamiselt graafika ja osa õlimaale, nagu figuraalne „Köögis" (õli), „Vanatantsu muusikud" (värvil. linool), „Üks värvirikas grupp" (värvil. puulõige), „Hiina kukk" (akrülaad), „Klaasi näitus" (värvil. kivitrükk), muusik kontrabassiga „Heli projektsioon" (õli), figuraalne „Muuseumis" — pikk koridor heas distantsis ja valguses ning suuremõõtmeline kõrgehitustega arhitektuurne „Linna vaade" (õli) ning rida teisi.

Enamik aga teostusist õlis kuuluvad sümbolismi ja abstraktsusesse See on midagi uut pakkuv Pehapilt.

Tõsi küll, temalt on ka varem vilksatunud üht-teist, kuid ulatuslikumalt siiski käesoleval korral. Siin nägime, nagu sissejuhatusena, kunstnikku uues maaliilmes: „Õitsvad puud", milles veel reaalne alus, teostus äärmiselt ekspressiivne. Lähedane nimetatule oma koloriidi rõhuga oli „Liha sööjad" — puud, mis oma õite värvirikkusega meelitavad ligi mardikaid ja putukaid, et juba märgataval puudutamisel õis sulgeda ja saada neid oma haardesse. Õieti kunstnik on valinud oma tööde aluseks ulatuslikud probleemid ja annab sümboolse lahenduse. Nii „Mitme kultuur" (nr. 2), milles näiliselt viitab kultuuri kogusele, millel pole kindlat piiri ega vormi. Pealkiri teosel „Inimese loodud ime" (nr. 33) toob sümboolselt esile aatomi plahvatuse ja „Atlantises" (37) püüdleb ta näha aastatuhandeid tagasi vulkaani tegevuses tuha alla maetud saart, seal arvatava kõrge kultuuriga.

Kui kunstnik varem on liikunud mõõdukal abstraktsel piirimaadel, kust andis tõuke vaataja kujutlusvõimele pilti mõista, siis kõnesoleval sümbolistlikud teostised võivad jääda lahti mõistatamata. Ometi on neis iseloomustav distinktne läbimõeldud kompositsioon võrratus koloriidis, laiast pintslitõmbest kuni peene filigraani teostuseni.

Kunstnik püüdleb tungida ka eesti vana endismaailma. Suur portfoolios kaheksa lehega kivitrükis kujutab saarlaste vägimeest Suur-Tõlli. Kui Kalevipoega on kujutanud mitmed kunstnikud, küll üksikmotividega ja kogu lugulaulu ilustreerimisega, on Suur-Tõllust sel alal õige väheseid katsetusi. Suur-Töll on enne kõike kasvult suurt. Kolmeaastaselt on tal täismehe kasv ja ramm, kümneaastaselt juba vahva sõjamees, materdas vaenlasi, kes Saaremaale tungisid. Ka ta naine Piret oma kasvu ja jõuga oli Tõllule väärikaks kaaslaseks ja lugulaulus Vanapagan talle ohtlik vastane. Pehap pole neile kellegile vastavat kehastust ega tegevusdünaamikat leidnud. Oleks aga igati tervitatav kui kunstnik jätkuvalt meie muinasmaailma sukelduks.

Kõnes oleva näitusega tõendab Eric Pehap oma talendi ulatust. Ta pole kinnistunud ühe ja sama tehnika ja temaatika juurde, millest kubisevad nii mitmed näitused. Ta kuulub sellesse, nimetagem seda edumeelseks, gruppi Kõks-Lee-Pehap kuhu võiksime veel lisada Rutt Tulvingu ja A. Kingissepa.

Oleks suureks naudinguks ja eesti kunstile auks kui see grupp organiseeritult koos esineksid laiemale foorumile, näiteks Toronto College of Art galeriis.

R. ANTIK

KAASMAALASED

Laenu vajaduse korral kasutage TORONTO EESTI ÜHISPANGA madalaid laenuintressimäärasid.

HÜPOTEEKLAENUD ..... 12 % aastas

Intressid arvestatakse veerandaasta viisi. Laenud on lahtised

PERSONAALLAENUD ..... 12.6% aastas

Personaallaenud on laenuvõtja surma ja jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10,000.00 ulatuses.

ÜHENDUSES ON JÕUD

$25.— isikult odavam regulaarsest hinnast „SKYLARK" ja „SUNFLIGHT" reservatsioonid oktoobrikuu kestel

KIWI REISIBÜROO kaudu

Toronto Eesti Majas, tel. 466-4813

FINN-AUTO

TEEN KÕIKI MEHAANILISI PARANDUSI

(mitte keretöid)

3323 DANFORTH AVE., TORONTO — TELEFON 691-9553

RISTO SAARENVIRTA

JOHN E. SOOSAAR, C.A.

Chartered Accountant

Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7

Tel. 862-7115

Finn FasHion SHoes

773 Mt. Pleasant Rd.
Toronto 7, Ont.
487-4085

On saabunud Soomest kummi saapad — Botikud ja säärikud.

Kingad Itaaliast —
LAIUSED SOBIVAD EUROOPLASTELE.

Talvised nahast säärikud Kanadast.

KÜLASTAGE MEID PEATSELT!

MEIE ARMAST EMA, VANAEMA, VANAVANAEMA, ÄMMA, TÄDI JA SUGULAST

LILLY PALUOTS'A

sündinud 10. aprillil 1899 Võrumaal
surnud 9. oktoobril 1979 Tallinnas

mälestavad leinas

tütar PAULA abikaasaga
tütretütar INGER abikaasa ja pojaga kodumaal
tütar LEONIDA abikaasaga Torontos
tütretütar EHA abikaasaga Londonis, Ontario
õepoeg ARKADY Torontos
õetütar PAULIINE USA's
SUGULASED kodumaal, Kanadas, USA's, Inglismaal ja Saksamaal

Armastus ei väsi iial ära.

RASKE AUTOÕNNETUSE TAGAJÄRJEL SURNUD, MEIE KALLIS

med.student **JON NICOLAI LAMBI**

sündinud 19. märtsil 1958
surnud 8. oktoobril 1979

sügavas kurbuses leinavad

vanemad IVO ja JACKIE LAMBI koos perekonnaga Saskatoonis
ja
vanavanemad CARL ja IRENE DEUTSCH Torontos

ARMAS ÕEKE

HELGA PANCHENKO

sünd. Suurallik

Sind leinab sügavas kurbuses

DAGMAR KAASIK

Mälestusteenistus Peetri kirikus Torontos reede õhtul 19. oktoobril 1979 kell 8.30 õhtul.

Kauaaegset armsat sõpra

HELGA PANCHENKO'T

mälestavad kurbuses

ASTA KAIGAS perekonnaga
INNA ja ARVI KALDVEER
INGRID ja EDGAR KINK
LINDA KRUUS
ELLEN ja ALBU MÄGI
KAIA BLASKO
MARJU ja ARVED PEDJASE
KIIRA ja KARL SÜTIS

Meie sügavam kaastunne Dagy Kaasik'ule tema armsa õe

HELGA PANCHENKO

surma puhul

EDITH TOMSEN
HELGA ELLANDI
ENE ja EGBERT RUNGE

Varalahkunud armast sõpra

HELGA PANCHENKO'T

mälestab leinas

LIISA HION abikaasaga

Armast kaasosanikku

HELGA PANCHENKO'T

mälestab leinas

NOSTRA DOMUS CO. PERE

KIRIKLIKKE TEATEID

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

LEERI ALGUSE JUMALATEENISTUS pühapäeval, 21. oktoobril 1979 kell 11 hommikul. Mängib viiulisolist Karen Lenk. Piiblitund kell 10 hommikul. Pühapäevakool kell 11 hommikul. Pühapäevakooli koori harjutus kell 10.15 hommikul.

USUPUHASTUSPÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 28. oktoobril kell 11 hommikul. Laulab Cantate Domino koor Charles Kipperi juhatusel.

NAISRINGI KOKKUTULEKUD kolmapäeviti kell 6 õhtul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kell 6—8 õhtul.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Pastor Allan Laur
141 Clark Ave. Unit #50
Thornhill, Ontario
L3T 4P4
Tel. 889-8173

Laupäeval, 20. oktoobril kell 7 õ. PIIBLITUND. Allan Laur.

Pühapäeval, 21. oktoobril kell 2 JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid.

Teisipäeval, 23. oktoobril kell 7 õ. Palvus.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 21. oktoobril JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.

USUPUHASTUSPÜHA JUMALATEENISTUS 28. oktoobril erakorraliselt kell 11 hommikul koos Vana-Andrese läti kogudusega. Jumalateenistus toimub eesti, läti ja inglise keeles.

Jutlustab õpetaja Juris Calitis. Läti koguduse koor, eesti ja läti solistid.

Pühapäeval, 4. novembril KONTSERTJUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. 50. liikmeline koguduse segakoor, koos 30. liikmelise orkestriga esitab dr. Roman Toi neljaosalise kantaadi, kirjutatud kiriku 100. aastapäeva juubeliks, mis nüüd tuleb esiettekandele koguduse 30. aastapäeva lõppkontserdina. Kantaadi aluseks on Taaveti Laul 100.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

Palume loterii kinkeesemed tuua kiriku kantseleisse.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 21. oktoobril kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad A. Seppi ja jutl. E. Saraoja.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL

kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 21. oktoobril kell 10.15 hommikul PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid. Segakoor. Kell 6 õ. VÄLISMISJONIÕHTU. Noorteorkester.

Hamiltonis pühapäeval, 21. oktoobril kell 3 Piibli õpetus YMCA saalis. K. Raid käsitleb Rooma kirja.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Tel.: 698-7977 või 766-7853

Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.

Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 21. oktoobril kell 1.30. Teenib külalisena endine koguduse õpetaja Joh. Teras Chicagost.

KOGUDUSE 27. AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 4. novembril kell 3 p.l. jutlustab külalisena õpetaja Aulis Jalonen.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478

Pühapäeval, 21. oktoobril kell 5 p.l. KOGUDUSE 28. AASTAPÄEVA ja USUPUHASTUSPÜHA JUMALATEENISTUS armulauaga.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti kl. 6—7.30 õ. kodus, muul ajal vastavalt kokkuleppele.

Eesti arst valvekorras

20. ja 21. oktoobril
Dr. H. Tari 922-3824

27. ja 28. oktoobril
Dr. T. Sauks 461-0912

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

„MEIE ELU" TALITUSES TORONTO EESTI MAJAS MÜÜGIL

WINTARIO ($1.00)
THE PROVINCIAL ($.00)
LOTO CANADA ($10.00)
LOTERIIPILETID.

EESTI KOKARAAMAT

Koostanud Viivi Piirisild
Eesti ja Inglise keeles

Hind $7.50

Postiga tellides saatekulu: Kanadas $1.00, USA-sse $1.50.

Müügil
„MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave. Toronto. Ont.
M4K 2R6

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251

PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.

KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

MÜÜGID

Müüa
Vana-Andrese kiriku lähedal
ÜHE MAGAMISTOAGA KORTER
21. korral. Tel. 923-5626.

KORTERID

Üürile anda
2 TUBA ja KÖÖK
maja teisel korral, 227 Hiawatha Rd.
Tel. 461-5614.

Müüa või üürile anda
Vana-Andrese kiriku lähedal
ÜHE MAGAMISTOAGA KORTER
21. korral. Tel. 923-5626.

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ☎ 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" hilinenud kättesaamise puhul palume allolev kupong välja lõigata ja täidetult saata „Meie Elu" aadressile.

To: Estonian Publishing Co. Toronto Ltd.
Estonian Weekly „Meie Elu"
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

COMPLAINT TO THE POSTMASTER GENERAL OF CANADA

We subscribe to the Estonian Weekly „Meie Elu" — „Our Life"

Subscriber's name .....

Address (please type or print) .....

..... Postal Code .....

Estonian Weekly „Meie Elu" number ....., dated on .....

..... 1979 and mailed one day earlier from Toronto, was delivered by mail to my address on ..... 1979. This is ..... days after posting.

Usually issues of the "Meie Elu" have been delivered in ..... days. Please inquire as to the cause of this delay. We would appreciate more rapid and normal postal service in the future.

Yours truly,

....
(Date of complaint) (Signature)

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00, 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse — 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Eesti Vabariigi Valitsus Kadrioru lossis viimase põhiseaduse jõustumise puhul ööl vastu 1. jaanuari 1938. Istuvad, vasakult: põllutööminister A. Tupits, kohtuminister J. Müller, siseminister K. Eenpalu, riigihoidja K. Päts, välisminister F. Akkel, majandusminister K. Selter, haridusminister A. Jaakson. Seisavad: riigisekretär K. Terras, riigikontrolör K. Soonpää, sotsiaalminister O. Kask, teedeminister N. Viitak, propagandatalituse juhataja E. Kigaste ja riigisekretäri abi Akkel.

MINISTER JUHAN MÜLLER 90 AASTANE

Mida enam päevi möödub, seda enam õhenevad meie seosed läinud aegadega vabal iseseisval kodumaal, sest hõrenevad suure kiirusega nende kaasmaalaste read, kes seal olid riigi- ja poliitilise elu juhtivail positsioonel. Üheks vähestest säilinuist on kohtutegelane ja pikaaegne kohtuminister Juhan Müller, kes tähistab sel 22. oktoobril oma 90-ne aasta sünnipäeva Torontos.

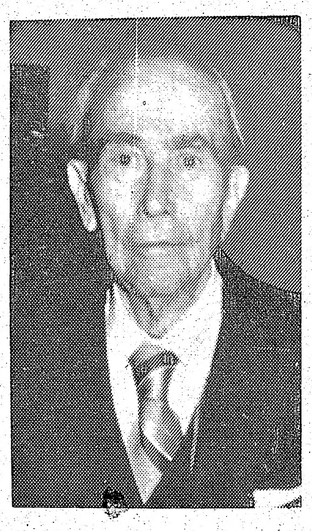

Juubilar ise on oma elukäigu iseloomu kokku võtnud lausesse — keldrikorterist ülesse Toompeale! See on meie tolleaegsete tegelaste pea tavaline tee kitsastest oludest hariduse juurde ja riigielu juhtimisele. Juubilar tõepoolest astus siia maailma ühes Viljandi keldrikorteris kaheksandana kümnest lapsest. Suur osa vendi-õdesid oli lastehaigustesse surnud ja ka seegi kord tuli toimetada hädaristimist. Kuid juubilar pidas siiski vastu, sirgus koolialiseks ja hakkas omandama koolihariduist Viljandis Kuhlbarsi elementaar- ja siis linnakoolis.

Esialgu oli see kõik ja poiss viidi Tartusse, et õpiks lukussepaks. Siit algas rida sündmusi, mis kujunesid määravaks edaspidisele elukäigule. Tolle aja oludes oli õpipoisi elu äärmiselt raske. See tõi kannatusi ja raske alatoitlus tõi haiguse, nii et tuli juba aasta pärast koju tagasi pöörduda ja tükk aega põdeda. Olles teeninud jooksupoisina Viljandis Koiva rohukaupluses hakkas juubilari — nagu ta ütles — „tõmbama" meri ja kauged rannad. Nii ta siirduski lõpuks Riiga, et end laevale munsterdada. See õnnestus alles pika ja viletsates oludes ootamise järgi. Esimene laevasõit viis aga vaid ringi Põhjamaa sadamais ja lõpuks saabuti tagasi Riiga.

Järgmisel laeval astus taas saatus vahele ja värske madrus haigestus raskesti. Õnneks ei oldud. jõutud veel kaugele ja haige lahkus laevalt Liibavi sadamas ning siirdus taas tagasi koju põdema. Järgmine plaan oli, astuda Riia läheduses tegutsevasse merekooli. Samal ajal aga kutsus juubilari nooreea sõber Jüri Koik (näitleja Toomas Tondu) teda Tartusse, et jätkata õpipmist ning hariduse täiendamist. Juubilar sõitis Viljandist Valka, kust rong viis mõlemale poole — Riiga ja Tartusse. Kõndides jaamaesisel kõheldes, kumba suunda võtta — viimasel minutil ostis siiski pileti Tartusse, asus seal tunde võtma, sooritas Valga realkooli juures nelja klassi eksamid ja pääses õppima Treffneri gümnaasiumisse.

Olles lõpetanud Treffoonia, astus juubilar Tartu ülikooli õigusteaduskonda, lõpetas selle ja tegi nõutavad riigieksamid Moskva ülik. juures 1917. a. kevadel. Nüüd ootas sõjaväeteenistus, ja kuigi taas „tõmbas" merekool, astus juubilar lõpuks siiski keiser Pauli nimelisse jalaväekooli Petrogradis, mille lõpetamisel määrati teenistusse Irkutskisse. Vahele astus jällegi saatus — seekord enamlik võimuhaaramine ja sellega seostunud segane olukord. Selle selginemist oodates asus juubilar teenistusse Eesti Sõjeväelaste Organiseerimise Komitee juurde, kust läks hiljem üle Tartu Maleva büroosse. Siis tuli üle elada Saksa esimene okupatsioon.

Kui see kokku varises ja Vabariigi valitsus (novembris 1918) oli avalikult tegevusse astunud, viibis juubilar ühel päeval Tartus „Postimehe" aknale välja pandud päevauudisi lugemas, kui kiirel sammul lähenes — palituhõlmad laiali — advokaat Lui Olesk ja sõnas: „Niisuguseid mehi ma praegu just otsin!" Olesk oli äsja vabanenud vangilaagrist Naissaarel ja oli Vabariigi Valitsuse poolt juba nimetatud Tartusse rahukogu esimeheks. Ta andis juubilarile teise päevani aega valida, kas hakata rahukohtunikuks, kohtu-uurijaks või prokuröriks; ta võttiski vastu viimase valiku, asudes tööle Tartu-Võru rahukogu juurde.

Alates nõnda kohtuteenistust koos Vabariigi kohtutega nende algusest peale, tegi juubilar läbi kõik tähtsamad kohtuastmed — rahukogu prokurörina, selle esimehena, kohtukoja prokurörina ja lõpuks Riigikohtu prokurörina, võites igal ametikohal tunnustust ja lugupidamist oma teenistusalal alluvailt.

Saabusid erakordsed ajad Eesti poliitilises elus. Keesid võitlused põhiseaduse ümber. Kui 1933. a. põhiseaduse muudatused olid rahvahääletusel läbi läinud, asus K. Päts koostama üleminekuaja valitsust. Ta koostas selle mittepoliitilisel platvormil — asjatundjaist. Sellisena kutsuti juubilar kohtu-siseministri kohale. Et tõsiselt piirduda oma erialaga, viis ta siis läbi, et varsti kohtu- ja siseministeerium lahutati ja ta jäi töötama kohtuministrina.

Kohtualaline tegevus on enamasti kaugel avalikkuse huvipunktidest ja seega vähe kuulsust toov sel alal töötajaile. On aga tõsi, et juubilar suutis teostada mitmeid uuendusi ja teostada algatusi. Esiteks pääses tema tegevuse ajal maksuvusele uus eesti oma Kriminaalseadustik, mis oli küll aastaid tagasi koostatud, kuid siis seisma jäänud. Samuti komplekteeriti Kriminaalkohtupidamise Seadustik ja mõlemate seadustikkude elluviimise ning muud tarvilikud seadused, mis läksid jõusse 1. veebruaril 1935. Sellega moderniseeriti ja eestistati seni venelised ning venekeelsed kriminaalõiguslikud normid ja protseduurid. Huvitava nähtusena sel puhul võib nimetada asjaolu, et kriminaalkuritegude arv uute seaduste kehtima hakkamisel langes tugevalt, teadmata põhjusel.

Üheks tähtsamaks oma teeneks loeb juubilar veel eesti Seaduste Kogu väljaandmisele asumist. Sellesse pidi koondatama kõik Riigi Teataja numbrites laialipaisatuna ilmunud Eestis kehtivad seadused. Kahjuks jõudis kavatsetud 15-st köitest ilmuda vaid 4, kui võõras võim üle võttis.

Uue valitsuse kujundamise järgi 1938. a. põhiseaduse kehtestumisel asus juubilar Riigikohtu prokuröri kohale. Viibides 1940. a. kevadel Võsu suvituskohas, sai ta vihjeid, et teda otsitakse. Ta asus end mitmel pool varjama, viimased kuud enne sakslaste tulekut metsas. Sakslaste saabudes metsast välja tulnud, leidis ta oma abikaasa Salme (s. Rebane) olevat küüditatud, kuna aga tütar Maret oli sellest pääsenud, kuna viibis kodunt eemal sugulaste juures.

Purustatud elu tuli aga kuidagi jätkata. Ta asus tegevusse advokaadina, kusjuures tal vastavat luba tuli oodata üle nelja kuu. Uue venelaste okupatsiooni eest õnnestus juubilaril koos tütrega põgeneda ülemere Rootsi. Sealt nad siirdusid hiljem edasi Kanadasse.

Paguluses on juubilar olnud mitmeti tegev — Rootsis asuvate Riigikogu liikmete grupi juhatuses abiesimehena ja Stokholmis moodustatud väliskomisjonis, Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogu asutajaliikmena ja esimehena kahel korral Torontos, Eesti Kirjastus Kanadas esimehena korduvalt, Eesti Õigusteadlaste Seltsi ühe asutajana ja esimehena jne. jne. Eesti Üliõpilaste Seltsi poolt, kuhu juubilar akadeemiliselt kuulub, on ta 1965. a. valitud auvilistlaseks.

Kõik tuttavad, sõbrad, kaastöölised kohtupäevilt ja seltsivennad ühinevad parimate soovidega Juhan Müllerile tema kõrge juubeli puhul!

I. Re

EKN üldkoosolek 27. oktoobril

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas korraline aastakoosolek peetakse Torontos, Eesti Majas, laupäeval, 27. oktoobril algusega kell 9.30 hom. Koosolek algab palvusega EKN liikme õp. T. Nõmmiku poolt. Järgnevad koosoleku avamine ja rakendamine, tervitus aupeakonsul I. Heinsoolt ja ettekanne „Aktuaalseid välispoliitilisi küsimusi" K. Arrolt. Edasi on päevakorras 1978/79. a. tegevusaasta aruanded, 1979/80. a. tegevuskava ja eelarve, valimised põhikirja järgi, koosolekul algatatud küsimused ja läbirääkimised.

Enne üldkoosolekut toimub reedel, 26. oktoobril EKN tuluõhtu EKN tegevuse majandusliku aluse kindlustamiseks.

Toetasid EKN tegevust

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahuvslikku tegevust on 1978/79. a. tegevusaastal juuli, augusti ja septembri kuudel toetanud alljärgnevad kaasmaalased:

Erik Altosaar, Linda Ernits, Estoprint — A. Külm.

M. Gaizauskas, L. ja A. Glaaser, Mihkel Hansen, V. Heinar, Ilmar Heinsoo, Julie Herma.

A. Joasalu, Liis Juske, Jüri Juurand, Ilmar Jõgi, Karl Jürgens.

Ester Kalki, Emilie Kalkun, W. Kapsta, Karl Kasekamp, Adele Kasemets, Linda Kull, Vilma Kuus, Alma Kõvask, Ärni Käärid.

J. Lootsaar, Ev. Lootus, Hans Lupp, Üllo Niit, R. Paesüld, Joh. Pahapill, G. Pajus, Udo Petersoo.

K. Rannaoja, Ed. Rebane, V. Reiljan, Aug. E. Saar, Evi ja Leo Saarnok, H. Selde, Ermi Soomet, Richard Sukmit, Pauline Sinberg-Snieckus, A. Soots.

August Tammo, Harald Teder, Bernhard Teng, Leili Terts, Thunder Bay EELK kogudus, Ernst Tiivel, E. Tikenberg, Toronto Eesti Ühispank. Evald Umelas, Jaan Wister.

H K INSURANCE AGENCY LTD

23 Westmore Drive
Suite 200
Rexdale, Ontario M9V 3Y7
Tel. 745-4622

PONTIAC

PAUL JUTTUS

HOGAN PONTIAC BUICK LTD.
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561

PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK

G.M.C. Veoautod

Pruugitud autod

JAAN ALMER KATUSETÖÖD

Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.
Helistada tel. 699-5295

MÕTTESÄHVATUSI

Bürokraatia hiiglaslikku mehanismi reguleerivad vaimsed kääbused.

☆

Kõige hinnatavamateks kirjanditeks on testamendid.

☆

Poliitikud vajavad head mälu asjade jaoks, mida nad ei tohi öelda ning mälukaotust antud lubaduste puhul.

☆

Puu- ja turbapead süttivad kergesti.

☆

Fanaatik usub oma kahurisse ka siis kui see pole laetud.

☆

On kolm asja maailmas, mille alustamise puhul ei tea, kuidas need lõpevad: revolutsioon, karjäär ja armastus.

☆

Platoonilised kommunistid elavad läänes.

☆

Kommunistidel on kõige suurem kaasajooksmine seal, kus nad võimul pole.

☆

Üks naine on tõepoolest armastusväärne kui ta aitab mehele köögipõlle ette siduda.

☆

Kui keegi pole elukutset õppinud, siis jääb tal kaks võimalust üle: kas abitööliseks või poliitikuks saada.

☆

Inimene on armastuse produktsiooni jääk.

☆

Armastus on nagu mõni ooper. Kõige ilusam on avamäng.

☆

Võõrsõnad on keele rändtöölised.

☆

On mehi, kes vajaksid oma rusikate jaoks relvaluba.

☆

Ameerika on oma arengus barbaarsusest dekadentsini jätnud kultuuri vahele.

☆

Mis varem oli Paabeli segadus, on tänapäeval USA täiskogu koosolek.

☆

On targem kinkida kui laenutada. See on ka odavam.

Kogunud NIHITS

KUHU MINNA?

☆ Neljap., 18. okt. EAK puhkekodu ehitamise informatsiooni-koosolek Eesti Majas algusega kl. 5 õ.
☆ Reedel, 19. okt. Akadeemilise Kodu Mardipidu Tartu College'is.
☆ Laup., 20. okt. Toronto Eesti Seltsi 30. aastapäeva pidu Eesti Majas algusega kl. 7 õ.
☆ Pühap., 21. okt. kuni 28. okt. EKKT XXIV aastanäitus Peetri kirikus näitustesaalis.
☆ Neljap., 25. okt. Aianduslubi loeng Eesti Majas algusega kl. 8 õ.
☆ Reedel, 26. okt. Eestlaste Kesknõukogu Kanadas Tuluõhtu Eesti Majas algusega kl. 8 õ.
☆ Laup., 27. okt. ja 28. okt. Kai Kääridi kunstinäitus Eesti Majas.
☆ Pühap., 28. okt. Eesti Invalilide Toetava Naisringi moenäitus Eesti majas algusega kl. 3 p.l.
☆ Laup., 3. nov. Toronto Eesti Meeskoori Ball Holiday Inn'is algusega kl. 7 õ.
☆ Pühap., 4. nov. mulkide koosviibimine Tartu College'is algusega kl. 3 p.l.
☆ Laup., 10. novembril Skaudisõprade Seltsi Sügispidu Eesti Majas algusega kl. 7.30 õ.
☆ Laup., 17. novembril Hiidlaste Seltsi Mardipidu Tartu College'is algusega kl. 7 õ.

Nihitsa veste

AUK TÄNAVAS

Kui inimene elab noaaegses provintsis, on tal mõnikord asja ka suuremasse linna. Nagu näiteks uut viinavõtmise ülikonda ostma, nägusamaid näitsikuid peilima või targemaid meditsiinmehi külastama. Viimasena mainitud põhjusel külastan kreisi pealinna üsna sageli, sest mulle kukkuks suures isamaasõjas kiivri peale käkk, mida küpsetatakse sotsialistlike riikide kirikumuusika instrumendis — Stalini orelis. Selle tagajärjel on mu kolu karvakatte laial avenüül mõned õrnad augud sees, mille kurbi tagajärgi arstivad targemad tohtrid. Aga nüüd asja juurde, sest avenüü mu mütsihoidjal, pole tänav, vaid rohkem lennuväli kärbestele.

See oli tänavu varakevadel kui avastasin kreisilinna peatänavas suure augu, mis segas vägede liikumist. Augu põhjas õiendas kirka ja labidaga tuttav kaasmaalane Villem Varganägu. Hoolimata kahtlustäratavast perekonnanimest on Villem Varganägu aus inimene, kes teenib oma igapäevast leiba mullatööga. Omal ajal katsus õppida isegi kohtumõistja ametit, kuid sellele tõmbas sõda pöõna peale. Tulevasest kohtuhärrast tehti vabatahtlikult ja vastu tahtmist Hitleri sõjasulane, kes saadeti kohut mõistma sortside, peninukkide ja politrukkide üle. Hiljem ta enam õpinguid ei jatkanud, sest segastel aegadel on kindlam olla mullatööline kui kohtumõistja.

Teretasin kaasmaalast, soovisin jõudu ning küsisin:

„Otsid kulda või puurid õli?"

„Mitte kumbagi," vastas Villem. Siin ristuvad linna vee-, elektri-, telefoni-, roiskvee kanalisatsiooni ja gaasivärgid. Pean veevärgi ülesandel augu lahti kaevama.

Kauem vestelda ei saanud, sest augu kaldal passis mingisugune valge krae ja kassilipsuga härrasmees; paber näpus, pabeross hambus. Endal tähtis nägu peas nagu vaglaraual, kes katsub mängida riigimehe rolli.

Kaks nädalat hiljem olin jällegi linnas. Auk oli kinni ja asfalteeritud. Isegi autode parkimiskellad või krossiröövlid olid täies aktsioonis. Villem Varganägu seekord ei näinud.

Nädal hiljem kohtasin samal paigal Villem Varganägu. Ta vihtus ilmse vihaga asfalti mingi nüri asjaga nagu ajaloolist vaenlast.

„Kas augu seinad polnud loodis?" lõõpisin.

„Olid isegi veidi üle loodi, aga nüüd kougin augu lahti linna elektrijaama käsu peale.

„Kas elektrijaam ei saanud oma värke kohendada siis, kui auk lahti oli?"

„Ukaasil puudus vastava osakonna juhataja allkiri. Ta oli puhkusel."

Loojusid taas kolm nädalat ajamerre. Tulles linna esinduslikumast kõrtsist, vehkis Villem sama augu põhjas. Ainult kubjas oli uus. Ma teretasin ja küsisin:

„Nii kaua kaevad seda väikest auku? Endal jõudu nagu surnud karul."

„Auk oli vahepeal juba kaks korda kinni ja lahti. Nüüd nokin selle lahti linna postkontori härrade korraldusel. Telefonitraadid tahavad ka rihtimist." Ta koputas seejuures oma meelekohale just nagu kahtleks ametiasutiste bürokraatide normaalses mõistuses.

See koukimine ei jäänud tagumiseks korraks. Ühel vihmasel päeval nuhtles Villem jällegi kirkaga asfalti. Oli ka uus kubjas augu kaldal passimas. See kord nöökasin:

„Kas ehitad sellesse auku omandkorteri või unustasid õllepudeli augu põhja käärima?"

„Eksid, vennas. Härrad tahavad mõõta kui sügav see auk on."

„Kas sa ise ei mõõtnud? Tollipulka ja kella sa peaksid vist tundma."

„Mõõtsin küll, aga see ei loe. Mõõtjaks peab olema ametnik. Ma olen lihtne labidamees."

„Miks nad varem ei mõõtnud kui auk lahti oli?" imestasin.

„Ükskord oli auk kinni kui härrad kohal olid ja teinekord kui auk lahti oli, siis polnud vastava komisjoni hulgas ametnikku, kes olnuks pädev sügavehituste mõõtmisel. Üks oskas küll mõõta, kuid ainult kõrgehitusi."

Kuus nädalat hiljem kangutas samal paigal parkimiskellasid maa seest välja keegi lihtsam härra Türgimaalt. Villem Varganäoga sain kokku närviarsti ooteruumis. Ta ei tundnud mind ära ning ajas segast juttu. Pomises mingist august ning kordas Iraani keiserriigi kunagist geograafilist nime.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502

MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS
VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks.
Samuti käsitöö kinkeesemeid —
KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja PUUNIKERDUSE alal.
Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

Läti äri

Downtown Wools Arts & Crafts

9 Queen St. E. Toronto (Yonge juures) — Tel. 368-5011

Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame).
SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS
MUSTRIGA ☆ Kanvaa mitmes värvis ☆ SOODSAD HINNAD.
Avatud: esmasp.,—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4.
Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. — Tel. 469-2005, kell 3—5 p.l.

NALJAD

Idasakslane psühhiaatrile:

„Mu närvid on täitsa läbi. Näen igal ööl unes, et ronin üle müüri."

„See pole midagi ebatavalist," trööstib arst.

„Teil võib õigus olla, seltsimees doktor. Aga ma ronin unes läänest itta."

☆

Pidusöök ühe ärimehe villas. Pärast magustoitu küsib peoperenaine oma lauanaabrilt:

„Kas olete mu mehe ärisõber?"

„Ei ole."

„Siis koristage imesiva oma käsi minu põlvelt."

☆

„Miks pole Karoliine enam meie matkajateseltsi liige?"

„Ta läks seltsi esimehega liiga kaugele."

☆

Noor näitlejanna laseb ennast arstil läbi vaadata. Pärast seda ütleb arst:

„Mul on teile üks rõõmusõnum: teie mängite juba esimest kandvat osa oma elus."

Vanem daam psühholoogile:

„Olen 60 aastat vana, mul on kolm miljonit dollarit pangas ning ma armastan üht 20-aastast. Kuidas saaksin teda nii kaugele viia, et ta minuga abielluks?"

„Öelge talle, et olete 85-aastane."

☆

Väike Priidu jutustab isale oma elamustest esimese koolipäeva puhul:

„Üks poiss ütles mulle, et ma olevat kangesti sinu nägu."

„Mida sa tegid?"

„Mitte midagi. Teine poiss oli minust palju suurem."

☆

Hullumaja ülemarst käratab preilile telefoni keskjaamas peale:

„Kas teie teate ka, kellega teie räägite?"

„Kes teie olete, seda ma ei tea, aga ma tean seda kus teie praegu olete."

☆

Pärast lõbusat olengut müksab härra Samblapea oma lauanaabrile külge ja küsib:

„Vabandust mu härra. Kas olite tuttav minu vanaisaga?"

„Kuidas teie selle peale tulete?"

„Teie jutustasite kogu õhtu tema anekdoote."